

TEKSTY PRZYJĘTE

P9_TA(2021)0277

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia (2020/2273(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640) oraz swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. na ten sam temat¹,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą (COM(2016)0087),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 2 października 2015 r. pt. „Przegląd śródk okresowy unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (COM(2015)0478),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 lipca 2019 r. pt. „Zintensyfikowanie działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów” (COM(2019)0352) oraz swoją rezolucję z dnia 16 września 2020 r. w sprawie roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów²;
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”³ oraz wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 października

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

² Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0212.

³ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 171.

2020 r. w sprawie nowego ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (COM(2020)0652),

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)¹,
- uwzględniając sprawozdanie z 31 maja 2019 r. na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, sporządzone przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną ds. Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES),
- uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej (CBD) i zbliżające się 15. posiedzenie Konferencji Stron tej konwencji (COP15),
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i wyznaczone przez ONZ cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając 5 globalną prognozę w dziedzinie różnorodności biologicznej z 15 września 2020 r., opracowaną przez sekretariat CBD,
- uwzględniając sprawozdania Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), w szczególności sprawozdanie specjalne z 24 września 2019 r. pt. „Oceany i kriosfera w zmieniającym się klimacie”, sprawozdanie specjalne z 8 sierpnia 2019 r. dotyczące zmian klimatu i gruntów oraz sprawozdanie specjalne z 8 października 2018 r. pt. „Globalne ocieplenie o 1,5°C”,
- uwzględniając Konwencję o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES),
- uwzględniając Konwencję o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza,
- uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska morskiego i regionu przybrzeżnego Morza Śródziemnego, Konwencję o ochronie Morza Czarnego przed zanieczyszczeniem, Konwencję helsińską o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego i Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru północno-wschodniego Atlantyku,
- uwzględniając sprawozdania specjalnego sprawozdawcy ONZ z 24 stycznia 2018 r. i 15 lipca 2020 r. w sprawie zobowiązań w zakresie praw człowieka dotyczących korzystania z bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska,
- uwzględniając zobowiązanie przywódców ONZ na rzecz przyrody z 28 września 2020 r. pt. „United to Reverse Biodiversity Loss by 2030 for Sustainable Development” [Razem przeciwko utracie różnorodności biologicznej przed 2030 rokiem dla zrównoważonego rozwoju],
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) z 4 grudnia 2019

¹ Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

- r. pt. „The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for a transition to a sustainable Europe” [Europejskie środowisko – stan i prognozy na 2020 r.: wiedza na rzecz transformacji w kierunku zrównoważonej Europy],
- uwzględniając sprawozdanie EEA z 19 października 2020 r. pt. „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018” [Stan przyrody w UE – wyniki ze sprawozdań przedłożonych na podstawie dyrektyw dotyczących ochrony przyrody z lat 2013–2018],
 - uwzględniając sprawozdanie „Global Resources Outlook 2019” [Globalna prognoza za 2019 r. dotycząca zasobów] opracowane przez Międzynarodowy Panel ds. Zasobów w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska,
 - uwzględniając sprawozdanie z warsztatów platformy IPBES z 29 października 2020 r. w sprawie bioróżnorodności i pandemii,
 - uwzględniając sprawozdanie Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) z 2020 r. w sprawie stanu rybołówstwa i akwakultury na świecie,
 - uwzględniając sprawozdanie naukowo-polityczne Wspólnego Centrum Badawczego Komisji z 13 października 2020 r. pt. „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment” [Mapowanie i ocena ekosystemów i usług świadczonych przez ekosystemy: ocena ekosystemów UE],
 - uwzględniając sprawozdania specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO): z 5 lutego 2020 r. pt. „Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin: ograniczone postępy w zakresie pomiaru i zmniejszania ryzyka”, z 5 czerwca 2020 r. pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”, z 9 lipca 2020 r. pt. „Ochrona dzikich owadów zapylających w UE – inicjatywy Komisji nie zaowocowały poprawą sytuacji” i z 26 listopada 2020 r. pt. „Środowisko morskie – ochrona przewidziana przez UE jest szeroko zakrojona, lecz powierzchowna”,
 - uwzględniając briefing EEA z 6 października 2020 r. pt. „Management effectiveness in the EU's Natura 2000 network of protected” [Skuteczność zarządzania siecią obszarów chronionych Natura 2000 w UE],
 - uwzględniając briefing EEA z 11 stycznia 2021 r. pt. „Growth without economic growth” [Wzrost bez wzrostu gospodarczego],
 - uwzględniając wyniki prac grupy ad hoc ekspertów technicznych ds. CBD w sprawie oceny ryzyka z 15 kwietnia 2020 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie 15 posiedzenia Konferencji Stron (COP15) Konwencji o różnorodności biologicznej¹,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej²,

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0015.

² Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie rocznego sprawozdania strategicznego w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju¹,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 października 2020 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie unijnych ram prawnych mających na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE²,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie „Planu działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki”³,
 - uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie decyzji Japonii o wznowieniu połowów wielorybów w sezonie 2015–2016⁴ i z dnia 12 września 2017 r. w sprawie połowań na wieloryby w Norwegii⁵,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności⁶,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 września 2020 r. w sprawie Europejskiego Roku Bardziej Zielonych Miast 2022⁷,
 - uwzględniając art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”),
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Rybołówstwa,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0179/2021),
- A. mając na uwadze, że Parlament Europejski ogłosił alarmującą sytuację klimatyczną i środowiskową oraz zobowiązał się do pilnego podjęcia konkretnych działań niezbędnych w celu zwalczania i powstrzymania tego zagrożenia, zanim będzie za późno⁸; mając na uwadze, że utrata bioróżnorodności i zmiana klimatu są powiązane i potęgują się wzajemnie⁹, stanowiąc jednakowe zagrożenia dla życia na naszej planecie,

¹ Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 130.

² Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0285.

³ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 38.

⁴ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 123.

⁵ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 30.

⁶ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0201.

⁷ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0241.

⁸ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁹ Karlsruhe Institut für Technologie, „Climate change exacerbates biodiversity loss: Post-2020 biodiversity targets will have to consider global warming” [Zmiana klimatu pogłębia utratę bioróżnorodności: cele w zakresie bioróżnorodności na okres po 2020 r. będą musiały uwzględniać globalne ocieplenie], ScienceDaily, Rockville, 2020.

i z tego względu należy pilnie zająć się nimi łącznie;

- B. mając na uwadze, że stan przyrody pogarsza się w tempie i na skalę niespotykaną w historii ludzkości; mając na uwadze, że szacuje się, iż na świecie milion gatunków jest zagrożonych wyginięciem¹ ; mając na uwadze, że jedynie 23 % gatunków i 16 % siedlisk objętych dyrektywami UE w sprawie ochrony przyrody ma właściwy stan² ;
- C. mając na uwadze, że celem unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz porozumienia międzynarodowego, które ma być wkrótce zawarte w ramach CBD, jest utworzenie unijnych i globalnych ram bioróżnorodności na okres do roku 2030;
- D. mając na uwadze, że rok 2021 będzie miał dla bioróżnorodności decydujące znaczenie oraz że COP15 powinna stać się dla bioróżnorodności wydarzeniem na miarę porozumienia paryskiego; mając na uwadze, że COP15 i COP26 UNFCCC stanowią wyjątkową okazję do odejścia od modelu reaktywnego na rzecz modelu proaktywnego i ostrożnościowego oraz do wprowadzenia potrzebnych zmian, które doprowadzą do transformacji;
- E. mając na uwadze, że unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 jest jedną z kluczowych inicjatyw Europejskiego Zielonego Ładu; mając na uwadze, że unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz strategia „Od pola do stołu”, wraz z innymi strategiami politycznymi, będą kształtować zmiany w celu ochrony przyrody oraz zachowania siedlisk i gatunków;
- F. mając na uwadze, że dostępne dowody sugerują, iż nie jest za późno, by powstrzymać i odwrócić obecne tendencje spadku bioróżnorodności³; mając na uwadze, że będzie to wymagać istotnych zmian;
- G. mając na uwadze, że ludzie stanowią część przyrody i że przyroda ma samoistną wartość; mając na uwadze, że bioróżnorodność stanowi integralną część światowego dziedzictwa;
- H. mając na uwadze, że wymieranie gatunków jest trwałym zjawiskiem zagrażającym ekosystemom i świadczeniu usług ekosystemowych oraz stanowiącym zagrożenie dla dobrobytu i przetrwania ludzi; mając na uwadze, że tylko w ostatnim dziesięcioleciu Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) uznała 160 gatunków za wymarłe;
- I. mając na uwadze, że według IPBES do 2050 r. 90 % gruntów ulegnie znacznym zmianom, a w przypadku 75 % gruntów już takie zmiany nastąpiły; mając na uwadze, że utracono już 85 % terenów podmokłych;
- J. mając na uwadze, że bioróżnorodność ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, dobrobytu ludzi i rozwoju na całym świecie;
- K. mając na uwadze, że UE musi wykorzystać okazję do uwzględnienia wniosków z

¹ Streszczenie dla decydentów w sprawie globalnego sprawozdania IPBES z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych.

² Stan przyrody w UE – wyniki ze sprawozdań przedłożonych na podstawie dyrektyw dotyczących ochrony przyrody z lat 2013–2018.

³ 5 globalna prognoza w dziedzinie różnorodności biologicznej.

pandemii COVID-19 w swoich strategiach i celach;

- L. mając na uwadze, że 70 % pojawiających się chorób i pandemii ma pochodzenie odzwierzęce¹; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 pokazała, iż praktyki wywierające presję na bioróżnorodność mogą prowadzić do zwiększonego zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt;
- M. mając na uwadze, że niszczenie siedlisk przyrodniczych i handel dzikimi zwierzętami zwiększa kontakt ludzi z dziką fauną i florą oraz będzie stanowić istotny czynnik pojawiania się i rozprzestrzeniania w przyszłości chorób wirusowych²;
- N. mając na uwadze, że bioróżnorodność ma pozytywny wpływ na zdrowie ludzi; mając na uwadze, że nawet 80 % leków stosowanych przez ludzi jest pochodzenia naturalnego³;
- O. mając na uwadze, że UE posiada więcej obszarów chronionych niż jakikolwiek inny region na świecie⁴; mając na uwadze, że obecna sieć obszarów prawnie chronionych, w tym obszarów objętych ścisłą ochroną, nie jest wystarczająca, aby chronić bioróżnorodność⁵;
- P. mając na uwadze, że UE nadal boryka się z poważnymi trudnościami związanymi z wdrażaniem, jeśli chodzi o skuteczne zarządzanie siecią Natura 2000;
- Q. mając na uwadze, że program Natura 2000 przyczynia się do ochrony gatunków, ale wiele zagrożonych gatunków nie jest chronionych w ramach tej sieci⁶;
- R. mając na uwadze, że szacuje się, iż sieć Natura 2000 zapewnia bezpośrednio i pośrednio 52 tys. miejsc pracy w obszarze zarządzania ochroną, a 3,1 mln (jedna czwarta) miejsc pracy w turystyce ma powiązania z obszarami chronionymi⁷; mając na uwadze, że powiększanie obszarów chronionych ma na celu ochronę bioróżnorodności, ale przyczynia się również do łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej oraz przynosi znaczne zyski dzięki inwestycjom i tworzeniu miejsc pracy;
- S. mając na uwadze, że Europejski Trybunał Obrachunkowy zwrócił uwagę na poważne niedociągnięcia w unijnej polityce ochrony lub odbudowy bioróżnorodności, w tym między innymi na nieodpowiednie środki ochrony lub odbudowy bioróżnorodności brak wdrażania i finansowania oraz nieodpowiednie wskaźniki służące do pomiaru

¹ Daszak, P. i in., *Workshop Report on Biodiversity and Pandemics* [Sprawozdanie z warsztatów w dziedzinie bioróżnorodności i pandemii], Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów, Bonn, 2020.

² Tamże.

³ Durant, O., *Natural Medicine: Past to Present* [Medycyna naturalna: od przeszłości do teraźniejszości], University College of London, Londyn, 2018.

⁴ Sprawozdanie EEA z 23 listopada 2020 r. pt. „An introduction to Europe’s Protected Areas” [Wprowadzenie do europejskich obszarów chronionych].

⁵ Efektywność zarządzania w unijnej sieci obszarów chronionych Natura 2000.

⁶ ten Brink, P. i in., *Natura 2000 and Jobs – Scoping Study (Executive summary)* [Natura 2000 a miejsca pracy – badanie zakresu (streszczenie)], Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska, Bruksela, 2017.

⁷ Tamże.

postępów¹; mając na uwadze, że przyszłe strategie UE powinny zaradzić tym niedociągnięciom i zająć się nimi;

- T. mając na uwadze, że około 75 % światowych upraw żywnościowych zależy od owadów zapylających² oraz że w ostatnich dziesięcioleciach liczba tych owadów drastycznie spadła; mając na uwadze, że ochrona bioróżnorodności i ochrona owadów są ze sobą nierozdzielnie związane;
- U. mając na uwadze, że wytyczne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dotyczące pszczół nie zostały formalnie przyjęte, a ich przegląd nie został pomyślnie zakończony;
- V. mając na uwadze, że Parlament Europejski przyjął w dniu 18 grudnia 2019 r. rezolucję w sprawie inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających³, która potwierdza jego zdecydowane stanowisko w sprawie znaczenia ochrony owadów zapylających;
- W. mając na uwadze, że ramy i działania obecnej inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających wymagają włączenia do wszystkich strategii sektorowych UE;
- X. mając na uwadze, że monitorowanie, badania i inne działania związane z ochroną owadów są rozproszone, często nieodpowiednie oraz niedofinansowane lub nie istnieją na szczeblu krajowym;
- Y. mając na uwadze, że utrata bioróżnorodności wiąże się z działalnością gospodarczą; mając na uwadze, że działalność gospodarcza powinna respektować ograniczenia planety;
- Z. mając na uwadze, że ochrona bioróżnorodności i ekosystemów przynosi bezpośrednie i pośrednie korzyści gospodarcze dla większości sektorów gospodarki oraz stanowi podstawę funkcjonowania naszych gospodarek i społeczeństw; mając na uwadze, że wszystkie przedsiębiorstwa są bezpośrednio lub pośrednio uzależnione od usług ekosystemowych; mając na uwadze, że ulepszona polityka w zakresie bioróżnorodności, obejmująca skuteczne środki, może wzmocnić gospodarkę i stworzyć możliwości zatrudnienia;
- AA. mając na uwadze, że głównymi bezpośrednimi czynnikami powodującymi utratę bioróżnorodności są zmiany w użytkowaniu gruntów i mórz, wydobywanie zasobów naturalnych, zmiana klimatu, zanieczyszczenie oraz inwazja gatunków obcych⁴; mając na uwadze, że oprócz ochrony i odbudowy przyrody zasadnicze znaczenie dla skutecznej strategii na rzecz bioróżnorodności po 2020 r. mają działania dotyczące czynników powodujących utratę bioróżnorodności, szczególnie w sektorach

¹ Sprawozdanie specjalne ETO z 21 lutego 2017 r. pt. „Należy dołożyć starań, by wdrożyć sieć Natura 2000 z pełnym wykorzystaniem jej potencjału”.

² Sprawozdanie FAO z 20 maja 2018 r. pt. „Why Bees Matter” [Dlaczego pszczoły są ważne].

³ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0104.

⁴ Globalne sprawozdanie IPBES z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, 31 maja 2019 r.

użytkowania gruntów i transformacji systemu żywnościowego¹;

- AB. mając na uwadze, że gleba jest wspólnym zasobem², a bioróżnorodność gleby podlega coraz silniejszej presji; mając na uwadze, że regularne badania długoterminowych parametrów fizyczno-chemicznych, prowadzone w ramach badań terenowych użytkowania gruntów i pokrycia terenu, należy uzupełnić poprzez monitorowanie w całej UE bioróżnorodności gleby, w tym tendencji dotyczących jej rodzaju i objętości;
- AC. mając na uwadze, że bioróżnorodność w rolnictwie obejmuje wszystkie składniki różnorodności biologicznej, które mają znaczenie dla żywności i rolnictwa, oraz wszystkie składniki różnorodności biologicznej, które tworzą ekosystemy rolne, zwane również agroekosystemami, w tym różnorodność i zmienność zwierząt, roślin i mikroorganizmów na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym, które są niezbędne do podtrzymania kluczowych funkcji agroekosystemu, jego struktury i procesów;
- AD. mając na uwadze, że długoterminowe trendy zauważalne w populacjach ptaków krajobrazu rolniczego i leśnego, pospolitych gatunków ptaków oraz motyli łąkowych pokazują, że UE doświadczyła znacznego spadku bioróżnorodności gruntów rolnych³; mając na uwadze, że wynika to przede wszystkim z utraty, fragmentacji i degradacji naturalnych ekosystemów, głównie z powodu intensyfikacji rolnictwa, intensywnej gospodarki leśnej, porzucania gruntów i niekontrolowanego rozrastania się miast⁴;
- AE. mając na uwadze, że zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi może przyczyniać się do szerszych funkcji ekosystemu, takich jak ochrona bioróżnorodności, sekwestracja dwutlenku węgla, utrzymanie jakości wody i powietrza, zatrzymanie wilgoci w glebie dzięki ograniczeniu spływu, umożliwienie infiltracji wody do gleby i kontrolowanie erozji;
- AF. mając na uwadze, że na podstawie biomasy szacuje się, że wśród wszystkich ssaków na ziemi większość stanowią zwierzęta hodowlane, a niewielki odsetek to zwierzęta dzikie; mając na uwadze również niepokojący niski poziom różnorodności genetycznej ptaków⁵;
- AG. mając na uwadze, że sektory rybołówstwa, akwakultury i przetwórstwa mogą przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ;
- AH. mając na uwadze, że badania naukowe wzbudziły obawy co do długoterminowego negatywnego wpływu niektórych stosowanych technik połowowych na

¹ Leclère, D. i in., „Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy” [Zmiana krzywej różnorodności biologicznej na lądzie wymaga zintegrowanej strategii], *Nature*, tom 585, Nature Research, Londyn, 2020, s. 551–556.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ochrony gleb (Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0143).

³ Sprawozdanie specjalne ETO pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”.

⁴ Sprawozdanie EEA pt. „Środowisko Europy 2020 – stan i prognozy: proces transformacji w kierunku zrównoważonej Europy”.

⁵ Bar-On, Y.M., Phillips, R. i Milo, R., „The biomass distribution on Earth” [Rozkład biomasy na Ziemi], *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, tom 115, nr 25, National Academy of Sciences, Waszyngton, 2018.

bioróżnorodność oceanów i środowisko morskie;

- AI. mając na uwadze, że rybacy mogą przyczynić się do zapobiegania degradacji środowiska i ochrony środowiska morskiego poprzez stosowanie zrównoważonych metod i technik;
- AJ. mając na uwadze, że degradacja siedlisk i przerwanie korytarzy migracyjnych oraz nadmierna eksploatacja spowodowana połowami, obok innych czynników, doprowadziły niektóre gatunki ryb, takie jak jesiotr, na skraj wyginięcia;
- AK. mając na uwadze, że mimo pewnej zweryfikowanej poprawy eksploatacji zasobów morskich pod względem zrównoważonego rozwoju w niektórych basenach morskich, nadal istnieją obszary, na których sytuacja jest niepokojąca, a w szczególności mowa tu o Morzu Śródziemnym;
- AL. mając na uwadze, że UE wyznaczyła cele na mocy dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej; mając na uwadze, że nadal potrzebne są środki do osiągnięcia celu, jakim jest dobry stan środowiska części wód;
- AM. mając na uwadze, że Europejski Trybunał Obrachunkowy stwierdził¹, że chociaż wdrożono ramy ochrony środowiska morskiego, działania UE nie doprowadziły do wystarczającej ochrony ekosystemów i siedlisk, a obecne chronione obszary morskie zapewniają jedynie ograniczoną ochronę;
- AN. mając na uwadze, że lasy i cały łańcuch wartości związany z leśnictwem mają fundamentalne znaczenie dla dalszego rozwoju biogospodarki o obiegu zamkniętym, ponieważ zapewniają miejsca pracy, dobrobyt gospodarczy na obszarach wiejskich i miejskich, usługi związane z łagodzeniem zmian klimatu oraz w zakresie przystosowania się do tych zmian, oferują korzyści zdrowotne oraz chronią różnorodność biologiczną i perspektywy regionów górskich, wyspiarskich i wiejskich, a także przeciwdziałają pustynnieniu;
- AO. mając na uwadze, że lasy stanowią 43 % powierzchni lądowej UE i są siedliskiem dla 80 % jej lądowej bioróżnorodności²; mając na uwadze, że stwierdzono, iż pod względem presji wywieranej na gatunki działalność leśna zajmuje drugą pozycję³, wpływając w szczególności na stawonogi, ssaki i rośliny nienaczyniowe; mając na uwadze, że na wiele gatunków zależnych od lasów negatywny wpływ wywiera usuwanie martwych, umierających i starych drzew⁴, redukcja starodrzewu oraz niektóre metody gospodarki leśnej takie jak zręby zupełne;
- AP. mając na uwadze, że ponad 75 % lądowej bioróżnorodności na świecie żyje w lasach⁵;

¹ Sprawozdanie specjalne ETO pt. „Środowisko morskie – ochrona przewidziana przez UE jest szeroko zakrojona, lecz powierzchowna”.

² Artykuł Parlamentu Europejskiego z 9 grudnia 2020 r. pt. „Zrównoważone leśnictwo: posłowie do PE chcą walczyć z wylesianiem”.

³ Sprawozdanie Komisji z dnia 15 października 2020 r. pt. „Stan przyrody w Unii Europejskiej – sprawozdanie na temat stanu gatunków i typów siedlisk chronionych na podstawie dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej oraz tendencji w tym zakresie w latach 2013–2018” (COM(2020)0635).

⁴ Tamże.

⁵ Sprawozdanie FAO i Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska z 22

mając na uwadze, że Parlament przedstawił Komisji zalecenia dotyczące ram prawnych UE mających na celu zatrzymanie i odwrócenie spowodowanego przez UE globalnego wylesiania oraz degradacji lasów i ekosystemów¹;

- AQ. mając na uwadze, że dobry stan środowiska i zdrowe ekosystemy mają kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu, zaś ekosystemy odgrywają zasadniczą rolę w łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej; mając na uwadze, że zmiana klimatu wpływa na bioróżnorodność, ponieważ zmienne klimatyczne w dużym stopniu określają geograficzny zasięg występowania gatunków; mając na uwadze, że na obszarach, gdzie klimat nie jest już odpowiedni, niektóre gatunki zmieniają zasięg geograficzny, a inne wymierają w skali lokalnej;
- AR. mając na uwadze, że rozwiązania oparte na przyrodzie i podejścia ekosystemowe mogą zapewnić silne powiązanie polityczne między trzema konwencjami z Rio, rozwiązując problem zmiany klimatu i utraty bioróżnorodności w zintegrowany sposób;
- AS. mając na uwadze, że według IPBES zanieczyszczenie jest jednym z pięciu czynników powodujących utratę bioróżnorodności; mając na uwadze, że szacuje się, iż wiarygodne informacje istnieją dla około 500 substancji chemicznych, oraz mając na uwadze, że do kwietnia 2019 r. Europejska Agencja Chemikaliów uznała, iż wystarczające uregulowania prawne istnieją w odniesieniu do 450 substancji; mając na uwadze, że w przypadku kolejnych 10 tys. substancji uznaje się, że związane z nimi ryzyko jest dość dobrze określone, natomiast w przypadku około 20 tys. substancji informacje na temat ryzyka są ograniczone; mając na uwadze, że w przypadku większości substancji, około 70 tys., praktycznie nie ma informacji na temat związanych z nimi zagrożeń lub ryzyka narażenia; mając na uwadze, że należy pilnie zlikwidować istotne luki w wiedzy dotyczącej wszelkiego wpływu chemikaliów na bioróżnorodność i środowisko;
- AT. mając na uwadze, że zanieczyszczenie świetlne zmienia naturalne natężenie światła w nocy dla ludzi, zwierząt i roślin, wywierając negatywny wpływ na bioróżnorodność poprzez, przykładowo, zakłócenie równowagi w aktywności migracyjnej, nocnej i reprodukcyjnej zwierząt, prowadząc również do utraty insektów i owadów zapylających, dla których przyciąganie przez sztuczne światło ma skutek śmiertelny;
- AU. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem Wspólnego Centrum Badawczego z 2020 r.² inwazyjne gatunki obce występują obecnie we wszystkich ekosystemach i zagrażają w szczególności ekosystemom miejskim i użytkom zielonym;
- AV. mając na uwadze, że obecne negatywne tendencje w zakresie bioróżnorodności i ekosystemów osłabią postępy w realizacji nie założeń środowiskowych celów

maja 2020 r. pt. „Stan lasów na świecie – lasy, bioróżnorodność i ludzie”.

¹ Rezolucja zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie unijnych ram prawnych mających na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE.

² Sprawozdanie naukowo-polityczne Wspólnego Centrum Badawczego Komisji z 13 października 2020 r., pt. „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services: An EU ecosystem assessment” [Mapowanie i ocena ekosystemów i usług świadczonych przez ekosystemy: ocena ekosystemów UE] (dodatek) oraz inicjatywa BEST (dobrowolny program usług w zakresie różnorodności biologicznej i usług ekosystemu w regionach najbardziej oddalonych oraz w krajach i terytoriach zamorskich UE) Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska Komisji.

zrównoważonego rozwoju, ale także założeń związanych z ubóstwem, głodem, zdrowiem, wodą, miastami i klimatem; mając zatem na uwadze, że utratę i degradację bioróżnorodności należy uważać nie tylko za kwestię środowiskową, lecz także rozwojową, gospodarczą, społeczną i moralną;

- AW. mając na uwadze, że niemal 80 % bioróżnorodności UE znajduje się obecnie w jej regionach najbardziej oddalonych oraz krajach i terytoriach zamorskich¹;
- AX. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie muszą przestrzegać zobowiązań międzynarodowych w dziedzinie bioróżnorodności i praw człowieka, oprócz zobowiązań dotyczących spójności polityki w działaniach zewnętrznych, zgodnie z ich wynikającym z Karty zobowiązaniem do włączenia do polityki UE wysokiego poziomu ochrony środowiska i poprawy jego jakości oraz zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- AY. mając na uwadze, że prace specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. praw człowieka i środowiska mogą utorować drogę do ukształtowania ram prawnych obowiązków w dziedzinie praw człowieka związanych z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem bioróżnorodności; mając na uwadze, że w ostatnich latach na całym świecie znacznie wzrosła liczba atakowanych obrońców praw człowieka zajmujących się kwestiami środowiska i gruntów;
- AZ. mając na uwadze, że według szacunków co najmniej jedna czwarta światowej powierzchni lądów należy do ludów tubylczych i lokalnych społeczności, jest przez nie zarządzana, użytkowana bądź zajmowana; mając na uwadze, że w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ uznano zbiorowe i jednostkowe prawa ludów tubylczych; mając na uwadze, że ludność tubylcza i społeczności lokalne odgrywają zasadniczą rolę w zachowaniu bioróżnorodności na świecie, a globalne cele w zakresie bioróżnorodności nie mogą zostać osiągnięte bez uznania ich praw;
- BA. mając na uwadze, że zarówno nielegalny, jak i legalny handel dziką fauną i florą oraz ich wykorzystywanie w znacznym stopniu przyczyniają się do zanikania bioróżnorodności oraz że niszczenie siedlisk naturalnych i eksploatacja dzikiej fauny i flory przyczyniają się do pojawiania się i rozprzestrzeniania chorób zakaźnych²;
- BB. mając na uwadze, że według IPBES i IPCC różnorodność biologiczna mórz jest poważnie zagrożona³; mając na uwadze, że EEA wydała ostrzeżenia o obecnym stanie degradacji europejskiego środowiska morskiego oraz na potrzebę szybkiej odbudowy naszych ekosystemów morskich poprzez analizę oddziaływania działalności człowieka na środowisko morskie⁴; mając na uwadze, że morskie gorące punkty bioróżnorodności, takie jak rafy koralowe, lasy namorzynowe i skupiska trawy morskiej, są silnie

¹ Inicjatywa BEST.

² Streszczenie dla decydentów w sprawie globalnego sprawozdania IPBES z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych.

³ IPBES, globalne sprawozdanie z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych oraz 5 globalna prognoza w dziedzinie różnorodności biologicznej.

⁴ Sprawozdanie EEA z 25 czerwca 2020 r. pt. Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach” [Komunikaty z akwenów morskich II: Kurs na czyste, zdrowe i urodzajne morza poprzez wdrożenie podejścia ekosystemowego].

zdegradowane i zagrożone zmianą klimatu i zanieczyszczeniem;

- BC. mając na uwadze, że ocean jest jeden, a jego dobry stan środowiskowy ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia jego odporności i dalszego świadczenia usług ekosystemowych, takich jak wchłanianie dwutlenku węgla i produkcja tlenu; mając na uwadze, że mechanizmy klimatyczne zależą od zdrowia ekosystemów oceanicznych i morskich, na które obecnie wpływa globalne ocieplenie, zanieczyszczenia, nadmierne eksploatowanie bioróżnorodności mórz, zakwaszanie, odtlenianie i erozja obszarów przybrzeżnych; mając na uwadze, że jak przypomina IPCC, oceany mają pomagać złagodzić skutki zmiany klimatu i przystosować się do nich¹;
- BD. mając na uwadze, że 80 % odpadów morskich pochodzi z lądu, a w naszych oceanach nagromadziło się 150 ton tworzyw sztucznych²; mając na uwadze, że 80 % ścieków komunalnych jest odprowadzanych do morza; mając na uwadze, że łączna masa odpadów unoszących się na powierzchni to tylko 1 % tworzyw sztucznych wyrzucanych do oceanu³;
- BE. mając na uwadze, że niebieska gospodarka stanowi szansę na zrównoważony rozwój działalności morskiej i przybrzeżnej;
- BF. mając na uwadze, że należy wspierać wspólne inicjatywy obywateli, gmin, stowarzyszeń, przedsiębiorstw, instytucji edukacyjnych i wszelkich innych podmiotów społecznych w zakresie ochrony i odtwarzania bioróżnorodności;
- BG. mając na uwadze, że pomyślne wdrożenie strategii wymaga skutecznej współpracy na szczeblu UE i państw członkowskich z udziałem wszystkich zainteresowanych stron;

Obecny stan różnorodności biologicznej

1. z zadowoleniem przyjmuje nową unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030 i wyrażony w niej poziom ambicji;
2. ponadto z zadowoleniem przyjmuje główny cel polegający na zapewnieniu, że do 2050 r. wszystkie ekosystemy na świecie zostaną odbudowane, będą odporne i odpowiednio chronione; podkreśla, że należy dołożyć wszelkich starań, by jak najszybciej osiągnąć ten cel;
3. uważa, że przy wdrażaniu strategii należy zapewnić spójność z innymi strategiami Europejskiego Zielonego Ładu, takimi jak strategia „Od pola do stołu”; uznaje znaczenie trzech wymiarów trwałego rozwoju: środowiskowego, gospodarczego i społecznego; przypomina, że wymiar środowiskowy, w tym różnorodność biologiczna i ochrona ekosystemów, leży u podstaw dwóch pozostałych wymiarów i stanowi fundamentalną podstawę zrównoważonego rozwoju oraz realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

¹ Sprawozdanie specjalne IPCC z 24 września 2019 r. na temat oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie.

² Dyrekcja Generalna ds. Środowiska Komisji, *wskaźnik nr 10: odpady morskie*.

³ Tamże.

4. przypomina o pilnej konieczności wzmocnienia morskiej wizji w nowych strategiach Unii Europejskiej, w szczególności w działaniach następczych Europejskiego Zielonego Ładu, strategii na rzecz bioróżnorodności oraz strategii „Od pola do stołu”;
5. wzywa Komisję do oparcia każdego wniosku legislacyjnego na kompleksowej ocenie skutków, uwzględniającej skutki indywidualne i skumulowane, wpływ na zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy odpowiednich sektorów, na bezpieczeństwo żywnościowe i ceny żywności oraz na potencjalne ryzyko wyparcia utraty różnorodności biologicznej do krajów spoza UE poprzez zastąpienie lokalnej produkcji importem oraz koszty działania i braku działania w kategoriach skutków natychmiastowych i długoterminowych;
6. wzywa Komisję, aby w celu przeprowadzenia oceny skutków uzupełniła jedyne obecnie stosowane narzędzie oceny aspektów środowiskowych o narzędzia badające oddziaływanie na bioróżnorodność, wykorzystanie zasobów i zanieczyszczenie;
7. zauważa w związku z tym, że jednoczesne skupienie się na społecznych, środowiskowych i gospodarczych korzyściach z leśnictwa może pomóc w zapewnieniu odporności i zdolności adaptacyjnych, w dokonaniu przejścia do biogospodarki o obiegu zamkniętym i w lepszej ochronie różnorodności biologicznej; uważa, że cele i ich realizacja muszą uwzględniać konkretne warunki i możliwości każdego kraju oraz przynieść pozytywne skutki dla lasów i warunków leśnictwa, źródeł utrzymania na obszarach wiejskich oraz różnorodności biologicznej lasów w UE;
8. przypomina wnioski ze sprawozdania platformy IPBES z 2019 r., zgodnie z którymi przyroda zanika na całym świecie w tempie niespotykanym wcześniej w historii ludzkości, a około jednemu milionowi gatunków grozi wyginięcie z szacowanej liczby ponad ośmiu milionów;
9. zauważa, że jest to trzecia strategia dotycząca różnorodności biologicznej, której celem jest powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej w UE; ubolewa mimo to nad faktem, że różnorodność biologiczna w UE nadal się zmniejsza; głęboko ubolewa, że UE nie osiągnęła ani celów unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., ani globalnych celów z Aichi w zakresie różnorodności biologicznej;
10. podkreśla, że strategia na rzecz bioróżnorodności do roku 2030 musi w pełni zrealizować swoje cele; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zobowiązania się do podjęcia istotnych i dodatkowych środków w zakresie ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej, aby w pełni zrealizować nowe cele, które powinny być jasno określone i wymierne;
11. podkreśla, że pandemia COVID-19 pokazała po raz kolejny znaczenie holistycznego stosowania zasady „Jedno zdrowie” w kształtowaniu polityki, co odzwierciedla fakt, że zdrowie ludzi, zwierzęta oraz środowisko są ze sobą powiązane i że pilnie potrzebne są transformacyjne zmiany w całym społeczeństwie; podkreśla ważną rolę Komisji w koordynowaniu i wspieraniu podejścia „Jedno zdrowie” w UE w odniesieniu do zdrowia ludzi i zwierząt oraz promowanie go na wszystkich forach międzynarodowych; wzywa do ponownego przemyślenia i pilnego pełnego dostosowania obecnej polityki UE do potrzebnych zmian;
12. zauważa, że do podstawowych przyczyn pandemii należą te same globalne zmiany

środowiskowe, które prowadzą do utraty różnorodności biologicznej i zmiany klimatu¹, takie jak zmiana sposobu użytkowania gruntów oraz legalny i nielegalny handel dzikimi zwierzętami i ich konsumpcja; zwraca uwagę, że ryzyko pandemii można znacznie zmniejszyć poprzez ograniczenie działalności człowieka, która prowadzi do utraty różnorodności biologicznej, oraz że szacunkowy koszt zmniejszenia ryzyka różnych pandemii jest 100 razy niższy niż koszt reagowania na nie²;

13. wzywa państwa członkowskie i Komisję do pełnego uwzględnienia dowodów naukowych, sprawozdań i zaleceń dotyczących chorób odzwierzęcych i pandemii, w tym sprawozdania z warsztatów platformy IPBES w sprawie utraty bioróżnorodności i pandemii³, sprawozdania Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska z dnia 6 lipca 2020 r. zatytułowanego „Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission”⁴ oraz trójstronnego dokumentu koncepcyjnego Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), FAO i Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) z kwietnia 2010 r. w sprawie podziału obowiązków i koordynacji globalnych działań na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia na styku zwierzę-człowiek-ekosystemy, w celu zwalczania zagrożeń dla zdrowia człowieka, zwierząt i środowiska⁵;
14. z zadowoleniem przyjmuje przewidywane wzmocnienie działań UE przeciwko pandemiom i innym zagrożeniom dla zdrowia w ramach Europejskiej Unii Zdrowotnej⁶, w tym ustanowienie planu UE na wypadek kryzysu zdrowotnego i pandemii, jak przewidziano w nowym wniosku Komisji w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia⁷, który powinien obejmować pandemie odzwierzęce;

Ochrona i odbudowa

15. wyraża zdecydowane poparcie dla celów UE dotyczących ochrony co najmniej 30% obszarów morskich i lądowych UE, obejmujących różnorodne ekosystemy, takie jak lasy, tereny podmokłe, torfowiska, użytki zielone i ekosystemy przybrzeżne oraz dotyczących ścisłej ochrony co najmniej 10% obszarów morskich i lądowych UE, w tym wszystkich pozostałych lasów pierwotnych i starodrzewów oraz innych ekosystemów bogatych w węgiel; podkreśla, że cele te powinny być wiążące i

¹ Sprawozdanie EEA zatytułowane „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018”.

² Sprawozdanie z warsztatów platformy IPBES z 29 października 2020 r. w sprawie bioróżnorodności i pandemii.

³ Tamże.

⁴ Sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska z dnia 6 lipca 2020 r. zatytułowane „Preventing the next pandemic – Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission” [[Zapobieganie kolejnej pandemii – choroby odzwierzęce i sposoby przerwania łańcucha ich przenoszenia](#)].

⁵ Trójstronny dokument koncepcyjny WHO-FAO-OIE z kwietnia 2010 r. w sprawie podziału obowiązków i koordynacji globalnych działań na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia na styku zwierzę-człowiek-ekosystemy.

⁶ Komunikat Komisji z 11 listopada 2020 r. zatytułowany „[Budowanie Europejskiej Unii Zdrowotnej – zwiększenie odporności UE na transgraniczne zagrożenia dla zdrowia](#)” (COM(2020)0724).

⁷ [Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylającego decyzję nr 1082/2013/UE \(COM\(2020\)0727\)](#).

realizowane przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym, we współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi, zgodnie z kryteriami naukowymi i potrzebami w zakresie różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem różnic w wielkości i udziale obszarów naturalnych w każdym państwie członkowskim oraz uwarunkowań regionalnych i lokalnych;

16. podkreśla, że te obszary chronione powinny tworzyć ekologicznie spójną i reprezentatywną sieć, opierającą się na istniejących obszarach chronionych; podkreśla, że oprócz zwiększania obszarów chronionych należy zapewnić ich jakość, w tym poprzez wystarczające finansowanie i wdrażanie jasnych i skutecznych planów ochrony, właściwe zarządzanie, odpowiednie monitorowanie i ocenę oraz skuteczne egzekwowanie odpowiednich przepisów;
17. przypomina, że zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody szkodliwa dla środowiska działalność przemysłowa i rozwój infrastruktury powinny być zakazane we wszystkich kategoriach obszarów chronionych¹;
18. podkreśla, że należy opracować jasną definicję ścisłej ochrony; przyjmuje do wiadomości konkluzje Rady z 16 października 2020 r. o bioróżnorodności, w których stwierdza się, że bardziej rygorystyczny poziom ochrony może umożliwić prowadzenie niektórych rodzajów działalności człowieka zgodnie z celami ochrony obszaru chronionego; uważa, że na obszarach objętych ścisłą ochroną powinna być dopuszczalna działalność człowieka, która jest zgodna z celami ochrony lub nawet pozytywnie przyczynia się do różnorodności biologicznej; wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi wyjaśniła, jaki rodzaj działalności człowieka można potencjalnie uznać za dozwolony w ramach statusu ścisłej ochrony, jeżeli pozostawia on naturalne procesy zasadniczo niezakłócone i jest zgodny z wymogami ekologicznymi tych obszarów, na podstawie indywidualnej oceny opartej na najlepszych dostępnych danych naukowych;
19. podkreśla, że aby osiągnąć cele unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, trzeba będzie również zapobiec degradacji pozostałych obszarów morskich i lądowych UE; wzywa do podjęcia środków w celu rozwiązania problemu utraty bioróżnorodności poza chronionymi obszarami; zauważa, że odbudowa zasobów przyrodniczych i ekosystemów na obszarach chronionych nie stanowi remedium na ciągłe niszczenie różnorodności biologicznej i degradację ekosystemów na innych obszarach;
20. podkreśla znaczenie włączenia krajów i terytoriów zamorskich w wysiłki na rzecz ochrony i odbudowy;
21. uważa, że istotne jest uwzględnienie regionów biogeograficznych oraz zastosowanie do obszarów chronionych podejścia opartego na zaangażowaniu całej administracji rządowej, w ramach którego państwa członkowskie oceniają potrzebę wsparcia finansowego i środków kompensacyjnych w kontekście wyznaczenia obszarów

¹ Zalecenie Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody z dnia 10 września 2016 r. zatytułowane „Protected areas and other areas important for biodiversity in relation to environmentally damaging industrial activities and infrastructure development” [Obszary chronione i inne obszary ważne dla różnorodności biologicznej w odniesieniu do szkodliwej dla środowiska działalności przemysłowej i rozwoju infrastruktury].

- chronionych; podkreśla potrzebę zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w tym właścicieli gruntów;
22. podkreśla znaczenie obszarów leśnych Natura 2000 dla zachowania różnorodności biologicznej lasów; zauważa jednak, że potrzebne są wystarczające zasoby finansowe do zarządzania takimi obszarami i zapewnienia egzekwowania przepisów;
 23. podkreśla znaczenie wzmocnienia zrównoważonej gospodarki leśnej w sposób zrównoważony dla zdrowia, odporności na zmianę klimatu i długowieczności ekosystemów leśnych oraz wagę zachowania wielofunkcyjnej roli lasów, w tym dla utrzymania różnorodności biologicznej lasów, a także dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu; podkreśla, że w rozważaniach dotyczących sadzenia warto wziąć pod uwagę różnorodność genetyczną, gdyż zmniejsza ona ryzyko wystąpienia szkodników i rozprzestrzeniania się chorób, oraz wybierać gatunki lokalne lub rodzime;
 24. przypomina, że UE ma największą na świecie skoordynowaną sieć obszarów chronionych;
 25. przyjmuje do wiadomości zobowiązanie, które zapewni brak pogorszenia tendencji ochronnych i dobry status wszystkich chronionych siedlisk i gatunków do roku 2030 oraz to, by na szczeblu państw członkowskich co najmniej 30% gatunków i siedlisk, które obecnie nie mają korzystnego statusu ochrony, znalazło się w tej kategorii lub wykazało zdecydowanie pozytywną tendencję; uważa jednak, że należy jak najszybciej osiągnąć właściwy stan ochrony dla wszystkich gatunków i siedlisk chronionych na mocy dyrektywy ptasiej¹ i dyrektywy siedliskowej²; podkreśla, że istnieją już zobowiązania mające nie dopuścić do pogorszenia się stanu gatunków; apeluje do Komisji, by wraz z EEA ustanowiła jasny poziom bazowy, zapewniający zharmonizowaną i regularną sprawozdawczość, oraz zajęła się niedociągnięciami w obecnej metodologii szacowania trendów;
 26. wzywa państwa członkowskie do poprawy jakości i kompletności krajowych systemów monitorowania sieci Natura 2000, w tym monitorowania skuteczności zarządzania; podkreśla znaczenie wyspecjalizowanych organów zarządzających i planów zarządzania terenami; przypomina, że zgodnie z briefingiem Europejskiej Agencji Środowiska³ specjaliści słabo znają i rozumieją istniejące normy w zakresie efektywności zarządzania; wzywa Komisję i państwa członkowskie do bardziej ukierunkowanego budowania potencjału i zapewnienia lepszych wytycznych dotyczących skuteczności zarządzania w celu oceny i poprawy zarządzania siecią Natura 2000, w tym poprzez wykorzystanie światowych standardów oceny skuteczności zarządzania obszarami chronionymi (PAME), takich jak zielona lista obszarów chronionych IUCN; wzywa również Komisję do aktualizacji wytycznych dotyczących adaptacyjnego zarządzania obszarami Natura 2000, co pociąga za sobą konieczność

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7);

² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

³ Briefing EEA zatytułowany „Management effectiveness in the EU’s Natura 2000 network of protected areas” [Efektywność zarządzania w unijnej sieci obszarów chronionych Natura 2000].

uwzględnienia potencjalnego wpływu zmiany klimatu na gatunki i ekosystemy;

27. wzywa państwa członkowskie do ochrony różnorodności genetycznej dzikich gatunków poprzez odpowiednie środki ochrony;
28. wyraża ubolewanie, że państwa członkowskie nie osiągnęły celu na 2020 r. zakładającego dobry stan środowiska wód morskich, określonego w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej; wzywa Komisję do wzmocnienia sieci morskich obszarów chronionych poprzez poprawę łączności, lepsze zarządzanie, bardziej zdecydowane planowanie przestrzenne oraz systematyczne oceny i egzekwowanie przepisów;
29. wyraża zaniepokojenie stanem ekosystemów i gatunków słodkowodnych; zauważa, że w latach 1970-2016 spadek liczebności w Europie był najpoważniejszy na świecie i wyniósł 93%¹;
30. podkreśla, że większość bioróżnorodności lądowej znajduje się na obszarach zalesionych; zauważa, że w przypadku kilku typów lasów² nastąpiła niewielka poprawa stanu ochrony, ale stan ochrony siedlisk i gatunków leśnych objętych przepisami UE w zakresie ochrony przyrody nie wykazuje znaczących oznak poprawy³; podkreśla, że w latach 2011-2020 blisko jedna trzecia lasów w UE została oceniona jako posiadająca zły stan ochrony (31%), a ponad połowa jako posiadająca słaby stan ochrony (54 %) ⁴;
31. podkreśla zły stan lasów europejskich; podkreśla, że w niektórych regionach biogeograficznych we właściwym stanie zachowania znajduje się zaledwie 5 % siedlisk leśnych wymienionych w załączniku I⁵; podkreśla, że strategia na rzecz bioróżnorodności wymaga od państw członkowskich zapewnienia niepogarszania się tendencji i stanu zachowania wszystkich chronionych siedlisk i gatunków; odnotowuje znaczne poziomy dalszego pogarszania się stanu ekosystemów leśnych o niekorzystnym stanie ochrony w większości regionów biogeograficznych⁶;
32. z zaniepokojeniem odnotowuje doniesienia o znacznych stratach gatunków i siedlisk leśnych; przypomina, że w Europie w środowisku naturalnym pięć gatunków drzew

¹ Komunikat prasowy World Fish Migration Foundation z dnia 28 lipca 2020 r. zatytułowany „Massive decline in migratory freshwater fish populations could threaten livelihoods of millions, warns new report” [Masowy spadek populacji migrujących ryb słodkowodnych może zagrozić źródłom utrzymania milionów, ostrzega nowy raport].

² State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018.

³ Sprawozdanie Komisji z 2 października 2015 r. zatytułowane „Przegląd śródkresowy unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (COM(2015)0478).

⁴ State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018.

⁵ Ze sprawozdań za okres 2013-2018 (2019 r.) sporządzanych zgodnie z art. 17 dyrektywy siedliskowej wynika, iż w borealnym regionie biogeograficznym poziom siedlisk leśnych we właściwym stanie wynosi 4,84%, zaś w regionie atlantyckim – 4,94%.

⁶ Dane za okres 2013-2018 (2019 r.) opracowane zgodnie z art. 17 dyrektywy siedliskowej.

leśnych wyginęło, 42 gatunki drzew leśnych są poważnie zagrożone, a 107 gatunków drzew leśnych jest zagrożonych;

33. uważa zapewnienie ścisłej ochrony wszystkich jeszcze istniejących lasów pierwotnych i starodrzewów za kwestię ważną i pilną; podkreśla, że proforestacja, która pozwala naturalnym lasom starzeć się, jest kluczem do zwiększenia powierzchni lasów starego typu; z zadowoleniem przyjmuje trwające procesy partycypacyjne w zakresie definiowania, mapowania i monitorowania lasów pierwotnych i starodrzewów;
34. podkreśla, że lasy, zwłaszcza lasy pierwotne, mają szczególne znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej, i wzywa do ich ochrony; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia definicji starodrzewu, którą winien opracować Stały Komitet ds. Leśnictwa w ramach przyszłej strategii leśnej UE;
35. wzywa państwa członkowskie do poprawy ustawodawstwa krajowego wzmacniającego ochronę przed nielegalnym wyrębem; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ujednoczenia istniejących danych, uzupełnienia luk dotyczących lokalizacji lasów pierwotnych i starodrzewów, stworzenia bazy danych wszystkich potencjalnych terenów spełniających kryteria dotyczące starodrzewów i lasów pierwotnych z mocą wsteczną do 2020 r. i do wprowadzenia tymczasowego moratorium na pozyskiwanie drewna na wszystkich tych obszarach oraz do niezwłocznego zagwarantowania prawnego zakazu ingerencji na obszarach o potwierdzonym statusie;
36. z dużym zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do sporządzenia wniosku ustawodawczego dotyczącego unijnego planu odbudowy przyrody, w tym wiążących celów w zakresie odbudowy, i ponawia swój apel o wyznaczenie celu odbudowy na poziomie co najmniej 30% obszarów lądowych i morskich UE¹, który powinien zostać w pełni zrealizowany przez każde państwo członkowskie na całym jego terytorium, na obszarach chronionych i poza nimi, w oparciu o potrzeby z zakresu różnorodności biologicznej i ekosystemów odzwierciedlające specyfikę danego kraju; podkreśla, że cele w zakresie odbudowy powinny opierać się na istniejącym prawodawstwie UE oraz że wysiłki na rzecz odbudowy powinny w jak największym stopniu wspierać naturalną regenerację;
37. uważa, że oprócz ogólnego celu w zakresie odbudowy wniosek ustawodawczy w sprawie unijnego planu odbudowy zasobów przyrodniczych powinien obejmować cele dotyczące ekosystemów, siedlisk i gatunków na poziomie UE i państw członkowskich w oparciu o ich ekosystemy, ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów i z myślą o osiągnięciu dwojakiego celu, jakim jest odbudowa różnorodności biologicznej oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej; podkreśla, że instrument ten powinien obejmować lasy, użytki zielone, tereny podmokłe, torfowiska, owady zapylające, rzeki swobodnie przepływające, obszary przybrzeżne i ekosystemy morskie; podkreśla, że po odbudowie nie należy przyzwalać na degradację ekosystemów; uważa, że postępy w realizacji celów odbudowy zasobów muszą być regularnie oceniane zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i UE, w tym poprzez wykorzystanie celów pośrednich do osiągnięcia celów na 2030 r.;
38. podkreśla, że należy opracować pozytywne zachęty i procesy partycypacyjne w celu

¹ Rezolucja w sprawie COP15 Konwencji o różnorodności biologicznej.

zwiększenia zaangażowania na rzecz odbudowy różnorodności biologicznej;

39. zdecydowanie podkreśla znaczenie pełnego włączenia celów UE w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych do innych powiązanych polityk i strategii; ponawia swój apel o wiążące cele w zakresie odnowy lasów¹, w tym zwiększenia i przywrócenia połączeń między lasami; domaga się uwzględnienia w planie odbudowy zasobów przyrodniczych swobodnego przepływu rzek na długości co najmniej 25 tys. km w UE poprzez usunięcie barier i odbudowę terenów zalewowych;
40. głęboko ubolewa nad spadkiem liczebności owadów zapylających, które są kluczowym wskaźnikiem dobrego stanu środowiska; podkreśla, że spadek ten oznacza nie tylko utratę różnorodności biologicznej, ale również zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego; powtarza stanowisko wyrażone w rezolucji w sprawie inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających i apeluje o pilną rewizję tej inicjatywy; podkreśla, że zmieniona inicjatywa powinna obejmować nowe ogólnounijne ramy monitorowania owadów zapylających zawierające solidne środki, jasno określone w czasie cele i wskaźniki, w tym wskaźniki oddziaływania, oraz niezbędne środki budowania zdolności;
41. przypomina swój sprzeciw z dnia 23 października 2019 r. w odniesieniu do oceny wpływu środków ochrony roślin na pszczoły miodne² i ubolewa, że wytyczne EFSA dotyczące pszczół nie zostały formalnie przyjęte przez państwa członkowskie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby przegląd wytycznych EFSA dotyczących pszczół oraz przyszłych aktów wykonawczych zapewniał co najmniej taki sam poziom ochrony jak poziom określony w 2013 r. w odniesieniu zarówno do toksyczności ostrej, jak i przewlekłej oraz toksyczności na larwach, a także w odniesieniu do dzikich owadów zapylających; podkreśla potrzebę większej przejrzystości w procesie przeglądu; zauważa, że EFSA opracowuje własny system modelowania ApisRAM, który powinien być bardziej zgodny z biologią pszczół miodnych niż BeeHAVE i stwarza mniejszy konflikt interesów;
42. podkreśla znaczenie cech krajobrazu o dużej różnorodności na obszarach rolniczych w przyczynianiu się do różnorodności biologicznej oraz ochrony i odbudowy owadów zapylających, a także rolę pszczelarzy; podkreśla, że zwiększenie powierzchni terenów zielonych na obszarach miejskich może również przyczynić się do osiągnięcia tych celów; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia w swoich projektach planów strategicznych środków skierowanych przeciwko różnym grupom owadów zapylających;

Przyczyny utraty bioróżnorodności

43. podkreśla, że działania w ramach strategii na rzecz bioróżnorodności do 2030 r. muszą odpowiednio objąć wszystkie pięć głównych bezpośrednich czynników powodujących zmiany w przyrodzie: zmiany użytkowania gruntów i mórz, bezpośrednią eksploatację

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2019 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 546/2011 w odniesieniu do oceny wpływu środków ochrony roślin na pszczoły miodne (teksty przyjęte, P9_TA(2019)0041).

organizmów, zmianę klimatu, zanieczyszczenie i inwazję gatunków obcych; podkreśla, że należy również zająć się podstawowymi przyczynami zmian lub czynnikami pośrednimi, takimi jak niezrównoważone wzorce produkcji i konsumpcji, dynamika ludności, handel, innowacje technologiczne i modele zarządzania;

Zmiany użytkowania gruntów i mórz

44. podkreśla, że różnorodność biologiczna gleby zapewnia podstawowe usługi ekosystemowe i łagodzi zmianę klimatu, co czyni ją jednym z najważniejszych elementów naziemnych pochłaniaczy dwutlenku węgla; z zaniepokojeniem zauważa nasilenie degradacji gleb i brak szczególnych przepisów UE w tej dziedzinie; przyznaje, że w niektórych aktach prawnych istnieją przepisy przyczyniające się pośrednio do ochrony gleby, ale uważa, że w rezultacie ochrona gleby w UE jest częściowa, a zarządzanie nią – bardzo rozdrobnione; apeluje zatem do Komisji o przedstawienie wniosku ustawodawczego dotyczącego ustanowienia – przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości – wspólnych ram ochrony i zrównoważonego wykorzystania gleb oraz o skuteczne włączenie ochrony gleb do wszystkich stosownych strategii politycznych UE;
45. podkreśla, że wspólne ramy dotyczące gleby powinny uwzględniać wszystkie główne zagrożenia dla gleby, w tym utratę różnorodności biologicznej gleby, utratę materii organicznej gleby, zanieczyszczenie, zasolenie, zakwaszenie, pustynnienie, erozję i zasklepienie gleby; podkreśla potrzebę włączenia do tych ram wspólnych definicji, jasnych celów i ram monitorowania; popiera również ustanowienie konkretnego celu w zakresie dekontaminacji;
46. podkreśla, że zdrowa gleba, w tym jej żyzność i struktura, ma kluczowe znaczenie dla sektora rolnego; zwraca uwagę na negatywny wpływ m.in. niezrównoważonych praktyk rolniczych i leśnych, zmiany użytkowania gruntów, działalności budowlanej, zasklepienia i emisji przemysłowych na gleby; podkreśla, że należy wdrożyć takie metody pozyskiwania surowców leśnych i upraw rolniczych, które są mniej szkodliwe dla gleby;
47. wzywa Komisję do przeglądu dyrektywy 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych¹ oraz dyrektywy 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego² w celu lepszego uwzględnienia degradacji gleby na skutek działalności przemysłowej i górniczej; przypomina swój apel o wyznaczenie celu w zakresie odzysku materiałów w odniesieniu do wydobytych gleb³;
48. wzywa państwa członkowskie, aby kierując się zasadą ostrożności i zasadą działania zapobiegawczego oraz biorąc pod uwagę zagrożenia i negatywne skutki dla klimatu,

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

² Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE - Oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 102 z 11.4.2006, s. 15).

³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym (teksty przyjęte, P9_TA(2021)0040).

środowiska i bioróżnorodności związane z wydobyciem węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych metodą szczelinowania hydraulicznego, nie wydawały zezwoleń na żadne nowe operacje szczelinowania hydraulicznego w UE oraz wstrzymały wszystkie dotychczasowe operacje;

49. przypomina, że UE zobowiązała się do osiągnięcia neutralności w zakresie degradacji gruntów¹ do 2030 r. w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD) i że jest mało prawdopodobne, by osiągnęła ten cel, biorąc pod uwagę wnioski ze specjalnego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego²; ubolewa, że pomimo zagrożenia, jakie pustynnienie stwarza dla bioróżnorodności, żyzności gleby, naturalnej odporności gruntów, produkcji żywności lub jakości wody, a także pomimo tego, że trzynaście państw członkowskich ogłosiło, że są dotknięte pustynnieniem określonym w UNCCD, Komisja nie zajęła się nim w sposób skuteczny; apeluje zatem do Komisji o zwiększenie swoich ambicji i bezzwłoczne przedstawienie strategii na szczeblu UE w dziedzinie pustynnienia i degradacji gruntów;
50. zauważa, że w UE urbanizacja i działalność rekreacyjna odpowiadają za 13 % wszystkich odnotowanych presji środowiskowych oraz za 48 % wszystkich presji morskich³; podkreśla, że zielone obszary miejskie i zielona infrastruktura mogą zapewniać usługi ekosystemowe wspierające różnorodność biologiczną i przyczyniać się do fizycznego i psychicznego dobrostanu ludności;
51. popiera zamiar Komisji dotyczący utworzenia platformy UE na rzecz zazieleniania obszarów miejskich; wzywa Komisję do wyznaczenia konkretnych ambitnych i wiążących celów w zakresie różnorodności biologicznej w miastach, rozwiązań opartych na przyrodzie, podejścia ekosystemowego i zielonej infrastruktury, z korzyścią zarówno dla ludzi, jak i dzikiej fauny i flory, co przyczyni się do realizacji ogólnych celów w zakresie różnorodności biologicznej; podkreśla potrzebę uwzględnienia środków takich jak minimalny udział zielonych dachów na nowych budynkach, wspieranie rolnictwa miejskiego, w tym również, w stosownych przypadkach, wykorzystanie drzew owocowych, zadbanie o to, by nie stosowano pestycydów chemicznych, ograniczenie stosowania nawozów na miejskich obszarach zielonych w UE oraz zwiększenie liczby terenów zielonych w zależności od liczby mieszkańców, przy jednoczesnym rozwiązaniu problemu nierówności w dostępie do terenów zielonych; ponadto apeluje do Komisji i państw członkowskich o rozszerzenie ekologicznych korytarzy lądowych i morskich na obszarach miejskich, w tym również poprzez utworzenie transeuropejskiej sieci zielonej infrastruktury (TEN-G) powiązanej z transeuropejską siecią Natura (TEN-N);

¹ Neutralność degradacji gruntów została określona przez strony konwencji jako stan, w którym ilość i jakość zasobów gruntowych koniecznych do wspierania funkcji i usług ekosystemowych oraz zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego pozostają stabilne lub poprawiają się w określonych ramach przestrzennych lub czasowych oraz w określonych ekosystemach.

² Sprawozdanie specjalne ETO z 18 grudnia 2018 r. pt. „Zwalczanie pustynnienia w UE – rosnące zagrożenie wymagające intensyfikacji działań”.

³ State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018 [Stan środowiska w UE – wyniki sprawozdań na podstawie dyrektyw dotyczących środowiska w latach 2013–2018].

Bezpośrednia eksploatacja organizmów

52. wyraża poparcie dla celów na 2030 r., polegających na objęciu co najmniej 25 % gruntów rolnych ekologicznym zarządzaniem gospodarstwem, przy czym w perspektywie długoterminowej wartość opisującą ten cel należy podnieść; z dużym zadowoleniem przyjmuje ponadto cel polegający na dążeniu do tego, by co najmniej 10 % gruntów rolnych składało się z cech krajobrazu o dużej różnorodności, co należy wdrożyć na odpowiednim poziomie, aby zapewnić ekologiczną łączność siedliskom w krajobrazie rolniczym i między tymi siedliskami; podkreśla, że oba cele powinny zostać włączone do prawodawstwa UE i wdrożone przez każde państwo członkowskie, również w ramach planów strategicznych wspólnej polityki rolnej;
53. z niepokojem zauważa, że według sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie różnorodności biologicznej na użytkach rolnych liczba i różnorodność gatunków na gruntach rolnych w UE stale maleje; ubolewa, że w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. nie określono mierzalnych celów ani działań dla rolnictwa, co utrudnia ocenę postępów; przypomina, że monitorowanie wydatków na różnorodność biologiczną w ramach wspólnej polityki rolnej było niewiarygodne oraz że brakuje koordynacji między politykami i strategiami UE, co skutkuje tym, że nie rozwiązują one problemu spadku różnorodności genetycznej¹; wzywa Komisję do przestrzegania zaleceń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczących różnorodności biologicznej na gruntach rolnych oraz do wykorzystania zdobytych doświadczeń w strategii na rzecz bioróżnorodności do 2030 r.²;
54. podkreśla, że bioróżnorodność ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego w UE; podkreśla istotną rolę, jaką sektor rolny UE odgrywa w produkcji zdrowej, bezpiecznej i przystępnej cenowo żywności; podkreśla, że rolnicy mają do odegrania kluczową rolę w powodzeniu tej strategii oraz że strategię tę należy dostosować do środków, celów i zamierzeń określonych w strategii „od pola do stołu”;
55. uważa, że konieczne jest przekształcenie rolnictwa UE w celu nadania mu zrównoważonego charakteru i zapewnienia wysokich standardów dobrostanu zwierząt, zgodnie z transformacją ekologiczną i klimatyczną, przy minimalnym wykorzystaniu kopalnych i chemicznych środków produkcji oraz stosowaniu antybiotyków; podkreśla, że rolnictwo powinno przyczyniać się do ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej;
56. uważa, że z uwagi na potencjalne skutki społeczno-gospodarcze konieczne jest, aby rolnicy otrzymali wsparcie, w tym wsparcie ekonomiczne, oraz szkolenia w związku z przejściem na zrównoważone systemy rolne w celu promowania praktyk agroekologicznych i innych innowacyjnych zrównoważonych praktyk; podkreśla zatem znaczenie zapewnienia dobrze zdefiniowanego i wystarczającego wsparcia finansowego, w tym w ramach wieloletnich ram finansowych, aby pomóc w osiągnięciu tych celów, i wzywa w związku z tym państwa członkowskie do wykorzystania w tym celu planów strategicznych WPR i jej ekologicznych elementów, przy jednoczesnym

¹ Sprawozdanie specjalne ETO z 5 czerwca 2020 r. pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”.

² Tamże.

opracowaniu korzystnych dla wszystkich rozwiązań w zakresie ochrony różnorodności biologicznej;

57. wzywa Komisję do opracowania strategii wspierania lokalnych łańcuchów wartości w osiągnięciu proponowanych celów i podkreśla, że małe przedsiębiorstwa rolne wymagają szczególnego wsparcia w przyczynianiu się do realizacji tej strategii;
58. z zadowoleniem przyjmuje uznanie rolnictwa ekologicznego za jeden z ważnych elementów w przechodzeniu UE na bardziej zrównoważone systemy żywnościowe – zwłaszcza w odniesieniu do kwestii różnorodności biologicznej – oraz w osiągnięciu celów polityki publicznej w dziedzinie rozwoju gospodarczego, zatrudnienia na obszarach wiejskich, ochrony środowiska i działań na rzecz klimatu; podkreśla znaczenie europejskiego planu działania na rzecz rolnictwa ekologicznego dla szerszego upowszechnienia rolnictwa ekologicznego;
59. podkreśla, że rozwojowi produkcji żywności ekologicznej musi towarzyszyć rozwój rynku i łańcucha dostaw oraz środki stymulujące popyt na żywność ekologiczną, w tym poprzez zamówienia publiczne i szeroki wachlarz środków promocyjnych, badania, innowacje, szkolenia i transfer wiedzy naukowej, mające na celu wspieranie stabilności rynku produktów ekologicznych i sprawiedliwe wynagrodzenie dla rolników oraz promowanie środków wspierających młodych rolników ekologicznych; podkreśla potrzebę rozwoju całego łańcucha żywności ekologicznej, aby umożliwić lokalne przetwarzanie i dystrybucję produktów ekologicznych UE;
60. zauważa, że państwa członkowskie będą w różny sposób przyczyniać się do osiągnięcia tych celów dla całej Unii w zależności od poziomu rozwoju ich sektora ekologicznego, dlatego wzywa do określenia celów krajowych; podkreśla, że cele te nie zostaną osiągnięte bez silnego wsparcia finansowego, solidnych programów szkoleniowych i usług doradczych; apeluje do państw członkowskich o odpowiednie ukształtowanie swoich planów strategicznych WPR oraz do Komisji o dopilnowanie, by te plany strategiczne sprostaly zadaniu;
61. przypomina, jak ważne jest zachęcanie do przyjmowania zbiorowego podejścia oraz wykorzystanie jego efektu mnożnikowego do propagowania działań w ramach strategii na rzecz bioróżnorodności, i apeluje do Komisji o promowanie i wspieranie przedsiębiorstw stowarzyszonych, takich jak spółdzielnie rolno-spożywcze, we wdrażaniu środków ochrony różnorodności biologicznej w sposób zbiorowy;
62. podkreśla kluczową rolę, jaką wspólna polityka rolna (WPR) powinna odgrywać w ochronie i promowaniu różnorodności biologicznej gruntów rolnych, wraz z innymi strategiami politycznymi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu; ubolewa, że WPR nie była skuteczna w odwróceniu trwającego od dziesięcioleci procesu zanikania różnorodności biologicznej; przypomina, że wydajność i odporność rolnictwa zależy od różnorodności biologicznej, która ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania długoterminowej stabilności i odporności naszych systemów żywnościowych i bezpieczeństwa żywnościowego; uważa, że niewielkie zmiany wprowadzone przez różne reformy WPR nie stanowiły silnego sygnału dla rolników zachęcającego do zmiany praktyk, i jest zdania, że konieczna jest istotna zmiana oparta na doświadczeniach i przewidywaniach dotyczących kryzysów związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną;

63. przypomina, że WPR powinna być w pełni zgodna z rosnącymi ambicjami UE w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania planów strategicznych WPR do realizacji celów strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i strategii „od pola do stołu”, w tym do dalszego włączania do głównego nurtu polityki podejść sprzyjających różnorodności biologicznej i agroekologicznych; wzywa państwa członkowskie do wyznaczenia ambitnych punktów odniesienia dla zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej przy określaniu norm warunkowości oraz zapewnienia ambitnego i szybkiego opracowania i podjęcia środków, w szczególności ekoprogramów oraz środków rolno-środowiskowo-klimatycznych; podkreśla, że na odbudowę należy przeznaczyć odpowiednie zasoby finansowe; wzywa państwa członkowskie, by w tym celu opierały się na zaleceniach Komisji;
64. wzywa państwa członkowskie, aby opracowały środki niezbędne do promowania cech krajobrazu o dużej różnorodności, szczególnie w ramach swoich planów strategicznych WPR, przy użyciu np. żywopłotów lub stref buforowych, których celem powinno być również promowanie wzajemnych powiązań ekologicznych między siedliskami i tworzenie zielonych korytarzy;
65. podkreśla potrzebę wzmocnienia ram monitorowania w ramach WPR, w tym poprzez opracowanie bardziej wiarygodnych wskaźników służących do pomiaru jej oddziaływania; apeluje do Komisji, aby po zatwierdzeniu krajowych planów strategicznych dokonała niezależnej oceny ich skumulowanego przewidywanego oddziaływania; wzywa Komisję, w przypadku gdy analiza ta wykaże, że wysiłki zmierzające do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu są niewystarczające, do podjęcia odpowiednich działań, takich jak zwrócenie się do państw członkowskich o zmianę ich planów strategicznych lub dokonanie przeglądu rozporządzenia w sprawie planów strategicznych WPR w ramach przeglądu śródkresowego;
66. podkreśla znaczenie zrównoważonej diety; uważa, że Komisja i państwa członkowskie powinny ułatwiać stosowanie zdrowej i zrównoważonej diety, a jednocześnie wprowadzać odpowiednie środki wspierające rolników w tej transformacji, z należyтым uwzględnieniem potrzeby ochrony stabilności gospodarczej gospodarstw rolnych w UE;
67. ubolewa nad faktem, że produkcja rolna i konsumpcja jest coraz bardziej skoncentrowana na ograniczonej gamie upraw rolnych, a w ich ramach – ograniczonej gamie odmian i genotypów; podkreśla, że wzmocnianie i zachowanie zmienności genetycznej za pomocą naturalnych środków ma kluczowe znaczenie dla wspierania różnorodności ekosystemów rolnych oraz zachowania lokalnych zasobów genetycznych, zwłaszcza jako repozytorium rozwiązań pozwalających stawić czoła wyzwaniom środowiskowym i klimatycznym; podkreśla znaczenie stosowania lokalnych rodzajów i odmian najlepiej dostosowanych do lokalnych ekosystemów;
68. apeluje do Komisji o dokonanie oceny, czy rozwój rozliczania kapitału naturalnego może ograniczyć i zrationalizować eksploatację oraz oddziaływanie na ekosystemy, a co za tym idzie przyczynić się do zatrzymania i odwrócenia utraty różnorodności biologicznej; wyraża jednak zastrzeżenia co do możliwości dokładnego pomiaru wartości przyrody pod względem ilościowym i podkreśla, że przyroda ma samoistną wartość; w związku z tym zwraca się do Komisji o więcej informacji na temat potencjalnej międzynarodowej inicjatywy w zakresie rozliczania kapitału naturalnego;

69. wzywa państwa członkowskie, aby w ramach swoich planów strategicznych WPR opracowały środki niezbędne do promowania obszarów bogatych w różnorodność biologiczną, w tym cech krajobrazowych, w celu osiągnięcia co najmniej 10 % obszarów o dużej różnorodności korzystnych dla różnorodności biologicznej, np. żywoplotów, stref buforowych, obszarów, na których nie stosuje się środków chemicznych, i tymczasowych ugorów, a także rozległych gruntów rolnych przeznaczonych na różnorodność biologiczną w perspektywie długoterminowej, oraz promowania wzajemnych powiązań między siedliskami i tworzenia w jak największym stopniu zielonych korytarzy w celu maksymalnego zwiększenia potencjału różnorodności biologicznej;
70. zauważa, że produkcja futer, która opiera się na hodowli polegającej na utrzymywaniu tysięcy nieudomowionych zwierząt o podobnym genotypie blisko siebie w chronicznie stresujących warunkach, może znacznie zagrażać dobrostanowi zwierząt i zwiększać ich podatność na choroby zakaźne, w tym choroby odzwierzęce, czego przykładem jest wystąpienie COVID-19 u norek;
71. ubolewa, że zobowiązanie UE do pełnego respektowania maksymalnego podtrzymawalnego połowu (MSY) do roku 2020, kluczowego celu wspólnej polityki rybołówstwa, nie zostało osiągnięte; podkreśla, że wszystkie populacje ryb powinny być odbudowane do poziomów wyższych niż te, które mogą zapewniać maksymalny podtrzymawalny połów, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady ostrożności i zapewnieniu, że cechują się one wiekiem populacji i wielkością osobników wskazującymi na zdrowe zasoby; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zobowiązały się do pełnej odbudowy siedlisk morskich i stad ryb z uwzględnieniem maksymalnego podtrzymawalnego połowu, stosując bezzwłocznie podejście ekosystemowe do zarządzania rybołówstwem, by poprawiły selektywność i przeżywalność gatunków niedocelowych oraz by przy wdrażaniu tego podejścia zmniejszyły wpływ rybołówstwa na ekosystemy morskie, w tym poprzez ograniczenie praktyk lub sposobów użytkowania, które mają szkodliwy wpływ;
72. przypomina również, że zgodnie z nowym rozporządzeniem w sprawie środków technicznych¹ do 31 grudnia 2020 r. Komisja musi złożyć sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, może też zaproponować środki w przypadku, gdy zostanie dowiedzione, że cele i wartości docelowe nie zostały osiągnięte;
73. apeluje do Komisji o podjęcie kwestii degradacji, eutrofizacji i zakwaszenia oceanów poprzez przedstawienie ambitnego planu działania, mającego na celu ochronę ekosystemów morskich i ochronę zasobów rybnych; uważa, że należy przyjąć wszelkie środki, w tym prawodawstwo, w celu zmniejszenia potencjalnego negatywnego wpływu działalności gospodarczej i innej na siedliska morskie;
74. podkreśla znaczenie ustanowienia obszarów odbudowy stad ryb lub stref zakazu połowów na morzu, aby umożliwić odbudowę populacji ryb, w tym obszarów wylęgu i tarła; podkreśla znaczenie zakazu – w strefach zakazu połowów – wszelkiej działalności połowowej i innej działalności wydobywczej;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1241 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich za pomocą środków technicznych (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 105).

75. zdecydowanie popiera cel zerowej tolerancji dla nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (połowów NNN); przypomina, że połowy NNN mają niezwykle negatywne skutki dla stanu stada, ekosystemów morskich, różnorodności biologicznej i konkurencyjności rybaków z UE; wzywa do większej spójności między polityką handlową i polityką rybołówstwa UE w celu zagwarantowania skutecznego przeciwdziałania połowom NNN;
76. wzywa Komisję do ustanowienia ekosystemowego podejścia do wszystkich czynników powodujących utratę różnorodności biologicznej w środowisku morskim, które uwzględniałoby presję rybołówstwa na zasoby, różnorodność biologiczną i ekosystemy morskie, a także inne czynniki, takie jak zanieczyszczenie, zmiana klimatu, żegluga, wykorzystywanie wybrzeża i obszarów przybrzeżnych, w tym poprzez ocenę skutków ekosystemowych wszelkiej działalności połowowej i innej działalności morskiej, biorąc pod uwagę zdolność ekosystemów do przyczyniania się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz interakcje ofiara–drapieżnik;
77. zachęca Komisję i państwa członkowskie do podjęcia środków mających na celu wspieranie rozwoju i wdrażania metod połowu, wyladunku i uboju ryb, które zapewniają większy dobrostan, w oparciu o najlepsze dostępne dane naukowe;
78. uważa, że ważne jest zapewnienie, aby praktyki hodowli ryb były zrównoważone i oparte na wysokim poziomie dobrostanu ryb; uważa, że produkcja w akwakulturze powinna opierać się na zrównoważonych metodach produkcji, takich jak metody ekstensywne oraz wykorzystanie alg, małży, systemów hodowli stawowej i akwakultury w lagunach, które mogą zapewnić ważne funkcje i usługi ekosystemowe, w tym utrzymanie siedlisk na terenach podmokłych, oraz zmniejszyć presję na zasoby i różnorodność biologiczną, a ponadto charakteryzować się niższym poziomem emisji dwutlenku węgla i dostarczać wartości odżywczych; wyraża zaniepokojenie połowem ryb wyłącznie w celu karmienia mięsożernych ryb hodowlanych i uważa, że należy stopniowo zaprzestać tej praktyki połowu ryb i zastąpić ją zrównoważonymi alternatywami; podkreśla potrzebę zagwarantowania, że procedury administracyjne związane z akwakulturą będą jasne i możliwe do pełnego wdrożenia; zwraca się do Komisji, by w razie potrzeby zaktualizowała swoje wytyczne dotyczące akwakultury i obszarów Natura 2000;
79. odnotowuje z niepokojem, że w przybrzeżnych wodach UE nadal dochodzi do powszechnych fizycznych zaburzeń dna morskiego¹, w szczególności w wyniku połowów włokami dennymi, które zostały uznane przez FAO za rodzaj narzędzi połowowych w największym stopniu przyczyniających się do rocznych poziomów odrzutów i mających bardzo szkodliwy wpływ na dno morskie, w zależności od rodzaju połowów i specyfiki poławianych obszarów²; przypomina, że połowy włokami dennymi są jednym z najbardziej rozpowszechnionych rodzajów narzędzi połowowych w UE³; przypomina o istniejącym wymogu zaprzestania połowów przy użyciu narzędzi

¹ Sprawozdanie EEA pt. „Marine Messages II” [Komunikaty z akwenów morskich II], s. 34.

² Dokument techniczny FAO dot. rybołówstwa i akwakultury z 19 lutego 2019 r. pt. „A third assessment of global marine fisheries discards” [Trzecia ocena światowych odrzutów w rybołówstwie morskim].

³ Sprawozdanie specjalne ETO pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”.

mających kontakt z dnem na głębokości poniżej 400 m na obszarach, o których wiadomo, że istnieją lub mogą istnieć na nich wrażliwe ekosystemy morskie; w związku z tym apeluje do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie pełnego i skutecznego wdrożenia rozporządzenia (UE) 2016/2336¹, w tym w odniesieniu do gór podwodnych; wzywa ponadto Komisję, by w związku z ograniczeniami w basenie Morza Śródziemnego ograniczyła², tam gdzie to konieczne w celu ochrony ekosystemów przybrzeżnych, połowy włokami dennymi na innych obszarach przybrzeżnych, w tym w przyszłym planie działania na rzecz zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich, aby zapewnić najbardziej zrównoważone i najmniej szkodliwe praktyki;

80. podkreśla, że plany zarządzania rybołówstwem powinny uwzględniać wyniki badań naukowych dotyczących wpływu praktyk połowowych na gatunki, siedliska, różnorodność biologiczną oceanów i środowiska morskie, a także przedstawiać rozwiązania mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych negatywnych skutków, w tym ograniczenie stosowania tych praktyk lub wprowadzenie nowych technicznych rozwiązań łagodzących; podkreśla ponadto, że należy wyeliminować przyłowy gatunków wrażliwych lub ograniczyć je do poziomu umożliwiającego pełną odbudowę, a szkody w siedliskach dna morskiego należy ograniczyć do minimum;
81. wzywa Komisję do opracowania definicji supertrawlerów oraz do rozważenia środków ograniczających ich działalność na wodach UE, w szczególności zakazujących ich działalności na obszarach chronionych;
82. uważa, że istotne jest nawiązanie dobrej współpracy z krajami spoza UE, w szczególności z krajami sąsiadującymi, w tym promowanie monitorowania zasobów rybnych na wodach nie będących wodami UE w równoważny sposób w celu zapewnienia dobrego stanu ekosystemów transgranicznych siedlisk morskich;
83. przypomina, że WPRy³ i rozporządzenie w sprawie kontroli³ zapewniają UE ramy regulacyjne obejmujące konkretne narzędzia dla rybołówstwa; wyraża potrzebę zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego rybakom dotkniętym przechodzeniem na ekologiczne praktyki w ramach niebieskiej gospodarki, w tym w zakresie związanych z tym potrzeb szkoleniowych; podkreśla znaczenie zapewnienia odpowiedniego finansowania tych celów z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz programu „Horyzont Europa”;
84. zwraca się do Rady o proaktywne upublicznianie wszelkich dokumentów związanych z przyjętymi rozporządzeniami ustalającymi całkowite dopuszczalne połowy, zgodnie z

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2336 z dnia 14 grudnia 2016 r. ustanawiające szczegółowe warunki dotyczące połowów stad głębokowodnych w północno-wschodnim Atlantyku i przepisy dotyczące połowów w wodach międzynarodowych północno-wschodniego Atlantyku oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2347/2002 (Dz.U. L 354 z 23.12.2016, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1967/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie środków zarządzania zrównoważoną eksploatacją zasobów rybołówstwa Morza Śródziemnego, zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2847/93 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1626/94 (Dz.U. L 409 z 30.12.2006, s. 11).

³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1).

zaleceniem Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich w sprawie 640/2019/FP;

85. zaleca nieustanne gromadzenie danych w celu lepszej ewaluacji kryteriów zrównoważonego rozwoju i zapobiegania obszarom połowowym w miejscach, w których odkryto istnienie wrażliwych ekosystemów morskich;
86. apeluje, aby priorytetem w przypadku obszarów chronionych była ochrona i odbudowa środowiska i aby żadna działalność na tych obszarach nie podważała tego celu; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia zakazu szkodliwej działalności człowieka na chronionych obszarach morskich; wzywa Komisję do dopilnowania, by wrażliwość gatunków i siedlisk na presję ze strony ludzi na wszystkich obszarach morskich została uwzględniona w krajowych planach przestrzennych obszarów morskich;
87. podkreśla znaczenie wzmocnienia i skutecznego wdrożenia istniejących chronionych obszarów morskich, zwłaszcza na obszarach o szczególnym znaczeniu dla różnorodności biologicznej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do priorytetowego opracowania szczegółowych planów zarządzania tymi obszarami, ustanawiających jasne cele ochrony oraz skuteczne środki monitorowania, nadzoru i kontroli; wzywa też w szczególności państwa członkowskie do przyspieszenia opracowywania i przedkładania wspólnych rekomendacji dotyczących zarządzania rybołówstwem na chronionych obszarach morskich zgodnie z art. 11 WPRyb; uważa, że należy w pełni uwzględnić skutki zmiany klimatu na gatunki morskie; wzywa ponadto Komisję, by we współpracy z państwami członkowskimi przedstawiła kryteria i wytyczne dotyczące odpowiedniego planowania zarządzania wyznaczonymi chronionymi obszarami morskimi, w tym w korytarzach ekologicznych, w oparciu o najlepsze dostępne dane naukowe, oraz by ułatwiła współpracę między państwami członkowskimi;
88. wzywa Komisję do wliczania chronionych obszarów morskich do celów międzynarodowych tylko wtedy, gdy są one odpowiednio zarządzane;
89. uważa, że nowe chronione obszary morskie powinny zostać włączone w ramy sieci Natura 2000 i promować ekologiczną łączność;
90. podkreśla, że jeśli chronione obszary morskie są skuteczne, oferują znaczne korzyści społeczno-gospodarcze, zwłaszcza społecznościom nadbrzeżnym oraz sektorowi rybołówstwa i turystyki, oraz że mogą one pełnić kluczowe funkcje ekologiczne w odbudowie stad ryb oraz zwiększać ich odporność;
91. podkreśla, że nowa strategia leśna UE musi być dostosowana do europejskiego prawa o klimacie i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz spójna z nimi; zwraca uwagę na potrzebę opracowania całościowej i spójnej strategii leśnej UE, która zwiększy wielofunkcyjną rolę lasów i sektora leśno-drzewnego w UE oraz będzie wspierać dalekosiężne korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze lasów w pełnej zgodności z celami klimatycznymi i środowiskowymi UE; podkreśla potrzebę ustalenia jasnych priorytetów, przy czym głównymi i wzajemnie powiązаныmi celami nowej strategii leśnej UE powinny być ochrona i odbudowa klimatu i różnorodności biologicznej; apeluje o włączenie do planu odbudowy zasobów przyrodniczych konkretnych wiążących celów dotyczących odbudowy, a następnie ochrony ekosystemów leśnych, które powinny zostać też włączone do strategii leśnej UE; uważa, że należy wziąć pod uwagę różnorodne uwarunkowania na szczeblu lokalnym,

92. przypomina swoje stanowisko z 8 października 2020 r. w sprawie strategii leśnej UE, zgodnie z którym strategia ta powinna stanowić pomost między krajową polityką leśną i rolno-leśną a celami UE dotyczącymi lasów i terenów rolno-leśnych, i uznaje zarówno potrzebę poszanowania kompetencji krajowych, jak i potrzebę przyczynienia się do realizacji szerszych celów UE; podkreśla w związku z tym, że strategia leśna UE powinna przestrzegać zasady pomocniczości i uznawać kompetencje UE w dziedzinie ochrony środowiska, w tym lasów; przypomina, że zgodnie z art. 191 TFUE polityka UE w dziedzinie środowiska naturalnego musi przyczyniać się, oprócz innych celów, do zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego oraz do ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych; przypomina, że istnieje szereg aktów prawnych UE dotyczących lasów i gospodarki leśnej;
93. wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia najwyższych standardów ochrony środowiska w odniesieniu do lasów w ich polityce wewnętrznej i zewnętrznej;
94. podkreśla, że nowa strategia leśna UE powinna wspierać zrównoważoną gospodarkę leśną i zwraca uwagę na znaczenie wzmocnienia zrównoważonej gospodarki leśnej w sposób zrównoważony dla zdrowia, odporności na zmianę klimatu i trwałości ekosystemów leśnych oraz zachowania wielofunkcyjnej roli lasów; zauważa, że ochrona naszych lasów i zrównoważone gospodarowanie nimi są głównym elementem ogólnego dobrobytu, ponieważ lasy zapewniają usługi dla dobra ogólnego: wypoczynek, zdrowie i edukację, oraz uznaje, że zrównoważona gospodarka leśna wspiera ochronę różnorodności biologicznej lasów w UE; przypomina, że UE i jej państwa członkowskie zobowiązały się do stosowania definicji i zasad zrównoważonej gospodarki leśnej;
95. podkreśla rolę lasów w przyczynianiu się do realizacji celów klimatycznych UE; uważa, że priorytetem powinno być stosowanie obiegowego i kaskadowego użytkowania lasów oraz innych źródeł biomasy, które nie narusza naukowo ugruntowanych działań w zakresie ochrony i odbudowy oraz działań na rzecz klimatu; uważa, że dobrym przykładem jest wykorzystanie drewna jako materiału budowlanego;
96. podkreśla kluczowe znaczenie środków rolno-leśnych i zalesiania w ramach WPR oraz zachęca do kontynuacji działań w zakresie leśnictwa, zgodnie ze strategią leśną UE;
97. podkreśla znaczenie odpornych i zdrowych ekosystemów leśnych, w tym fauny i flory, dla utrzymania i poprawy świadczenia wielu usług ekosystemowych zapewnianych przez lasy, takich jak różnorodność biologiczna, czyste powietrze, woda, zdrowe gleby, drewno i surowce inne niż drewno; zwraca uwagę, że osiągnięcie celów UE w zakresie środowiska, klimatu i bioróżnorodności nigdy nie będzie możliwe bez lasów i leśnictwa, które jest wielofunkcyjne, zdrowe, zarządzane w sposób zrównoważony i które przyjmuje perspektywę długoterminową;
98. zwraca uwagę na potrzebę opracowania spójnego podejścia, które połączy ochronę różnorodności biologicznej i ochronę klimatu z dynamicznie rozwijającym się sektorem leśno-drzewnym i zrównoważoną biogospodarką;
99. uznaje rolę wykorzystywania drewna z lasów zarządzanych w sposób zrównoważony oraz produktów drewnianych w przyczynianiu się do przejścia na gospodarkę neutralną pod względem emisji CO₂ oraz do rozwoju biogospodarki o obiegu zamkniętym;

100. podkreśla potrzebę przeglądu i dostosowania przepisów UE dotyczących wykorzystania biomasy do produkcji energii do celów unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i europejskiego prawa o klimacie, w szczególności w ramach dyrektywy sprawie odnawialnych źródeł energii i aktów delegowanych na mocy rozporządzenia w sprawie systematyki;
101. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie zasadzenia co najmniej trzech miliardów dodatkowych drzew w UE; podkreśla, że inicjatywy UE w zakresie sadzenia drzew powinny opierać się na jasnych zasadach ekologicznych, proforestacji, zrównoważonym ponownym zalesianiu, zazielenianiu obszarów miejskich i podmiejskich, odbudowie, poprawie łączności i agroleśnictwie, zgodnie z najnowszą wiedzą naukową; wzywa Komisję do dopilnowania, aby inicjatywy te były realizowane wyłącznie w sposób zgodny z celami w zakresie różnorodności biologicznej i sprzyjający ich osiągnięciu, przy zapewnieniu, że sadzenie drzew nie zastąpi istniejących starodrzewów i lasów o dużej różnorodności biologicznej oraz że przyczyni się do zapewnienia odpornych, różnorodnych i zdrowych lasów;
102. przypomina swoje stanowisko wyszczególnione w rezolucji w sprawie unijnych ram prawnych mających na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE; apeluje do Komisji o pilne przedstawienie wniosku dotyczącego unijnych ram prawnych opartych na obowiązkowym stosowaniu zasady należytej staranności, w celu zapewnienia, że łańcuchy wartości są zrównoważone, a produkty lub towary wprowadzane na rynek UE nie powodują ani nie pochodzą z wylesiania, degradacji lasów, przekształcania lub degradacji ekosystemów lub naruszania praw człowieka; zauważa, że unijnymi ramami prawnymi należy również objąć niebędące lasami ekosystemy zasobne w węgiel, takie jak ekosystemy morskie i przybrzeżne, tereny podmokłe, torfowiska i sawanny, oraz charakteryzujące się bogatą różnorodnością biologiczną, aby uniknąć przeniesienia presji na te krajobrazy;
103. zwraca się do Komisji, by zbadała, czy można stworzyć ramy prawne, przede wszystkim w Światowej Organizacji Handlu (WTO), umożliwiające wprowadzenie zakazu handlu niektórymi surowcami, produktami i usługami, które zagrażają różnorodności biologicznej;
104. podkreśla, że należy pilnie zmniejszyć ślad ekologiczny produkcji i konsumpcji w UE, aby zmieścić się w ograniczeniach planety; wzywa Komisję do zaproponowania wiążących celów UE na rok 2030, aby znacznie ograniczyć ślad materialny i konsumpcyjny UE oraz dostosować go do ograniczeń naszej planety do 2050 r.¹; popiera przyjęcie przez Komisję podejścia opartego na cyklu życia przy pomiarze śladu ekologicznego produktów i organizacji; uważa, że należy ograniczyć produkcję i stosowanie tworzyw sztucznych; uważa, że działalność ekonomiczna mająca wpływ na ekosystemy lub eksploatująca ekosystemy i ich różnorodność biologiczną powinna obejmować również wszelkie możliwe zabezpieczenia, aby złagodzić ich negatywne oddziaływanie na te ekosystemy;

Zmiana klimatu

105. wyraża zaniepokojenie, że większość obszarów występowania gatunków lądowych

¹ Rezolucja w sprawie nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym.

znacznie zmaleje przy globalnym ociepleniu o 1,5-2 °C oraz że gatunki morskie będą tak samo zagrożone, zwłaszcza że takie wzrosty temperatury zostaną najprawdopodobniej przekroczone, sądząc po obecnej trajektorii; ponownie podkreśla zatem potrzebę znacznego zwiększenia ambicji UE, nadania priorytetu rozwiązaniom opartym na przyrodzie i podejściom opartym na ekosystemach przy dążeniu do osiągnięcia celów dotyczących łagodzenia zmiany klimatu oraz w strategiach dostosowawczych, a także zwiększenia ochrony lądowych i morskich naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla w UE jako dodatkowego środka mającego na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;

106. wzywa Komisję, aby oceniła wpływ zmiany klimatu na liczebność i rozmieszczenie geograficzne gatunków, by uwzględniła tę ocenę przy wdrażaniu strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz by pomagała państwom członkowskim we włączaniu wyników do ich krajowych strategii politycznych i przyszłych sprawozdań sporządzanych na mocy dyrektyw w sprawie ochrony przyrody;
107. podkreśla zasadniczą rolę, jaką odgrywają zdrowe ekosystemy oceaniczne w powstrzymaniu i odwracaniu procesu utraty różnorodności biologicznej oraz w łagodzeniu zmiany klimatu; wzywa do ochrony i odtworzenia bogatych w węgiel siedlisk oceanicznych w celu poprawy składowania dwutlenku węgla i ochrony wybrzeży oraz wzmocnienia odporności gatunków morskich i rybołówstwa na zmianę klimatu; wzywa ponadto do włączenia ich do efektywnie zarządzanych morskich obszarów chronionych;
108. wzywa Komisję, aby – w następstwie przyjęcia europejskiego prawa o klimacie¹ oraz biorąc pod uwagę ważną rolę naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla w osiągnięciu neutralności klimatycznej – zaproponowała ambitny, oparty na podstawach naukowych cel UE na 2030 r. dotyczący usuwania emisji gazów cieplarnianych przez naturalne pochłaniacze dwutlenku węgla, który to cel powinien być spójny ze strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 i określony w prawodawstwie; przypomina ponadto, że szybkie ograniczenie emisji musi pozostać priorytetem;
109. wzywa Komisję, aby możliwie jak najszybciej przedstawiła długoterminowy plan działania UE w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej, w tym poszczególnych celów, który usprawni koordynację i zapewni spójność, zrównoważony rozwój i wzajemne powiązanie przyszłych działań oraz zawierał będzie zobowiązania podjęte na mocy globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, porozumienia paryskiego i dotyczących go wkładów ustalonych na poziomie krajowym oraz celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla znaczenie jak najszybszego powołania formalnej struktury koordynującej monitorowanie, sprawozdawczość i przegląd planów w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej; podkreśla, że odporne i zdrowe ekosystemy mają kluczowe znaczenie w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i przystosowywaniu się do niej oraz że w działaniach podejmowanych w ramach Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu należy zapewnić synergie między polityką w zakresie różnorodności biologicznej a polityką klimatyczną;

¹ Wstępne porozumienie w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie). (COM(2020)0080 – C9-0077/2020 – 2020/0036(COD)).

110. z zadowoleniem przyjmuje nową strategię UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; uważa, że działania podejmowane w ramach strategii przystosowawczej powinny być w pełni zgodne ze strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz ze środkami dotyczącymi zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości na wypadek ich wystąpienia na mocy Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
111. ponadto popiera podejścia ekosystemowe określone w Konwencji o różnorodności biologicznej, które proponują holistyczną strategię zintegrowanego zarządzania gruntami, wodą i żywymi zasobami, promującą ochronę i zrównoważone wykorzystanie w sprawiedliwy sposób;
112. uważa, że należy lepiej zdefiniować termin „rozwiązania oparte na przyrodzie” oraz że definicja ta powinna zapewnić nienaruszalność różnorodności biologicznej i integralności ekosystemu; wzywa zatem do opracowania na szczelbu UE jaśniejszej definicji oraz wytycznych i narzędzi dotyczących stosowania rozwiązań opartych na przyrodzie, aby zmaksymalizować łączność z przyrodą oraz korzyści i synergie między ochroną różnorodności biologicznej a łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej;
113. zauważa, że w wielu krajowych strategiach klimatycznych wciąż nie ma rozwiązań opartych na przyrodzie; uważa, że wielostronna platforma na rzecz rozwiązań opartych na przyrodzie mogłaby pomóc we wzmocnieniu synergii między wielostronnymi konwencjami międzynarodowymi w zakresie bioróżnorodności i zmiany klimatu oraz wspierać osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju;

Zanieczyszczenie

114. z zadowoleniem przyjmuje cele Komisji polegające na ograniczeniu stosowania bardziej niebezpiecznych pestycydów chemicznych o 50 % i wyłukiwania substancji biogennej o co najmniej 50 %, co może doprowadzić do ograniczenia stosowania nawozów o co najmniej 20 % do 2030 r.; wszystkie te cele powinny zostać określone w przepisach, a ich przegląd należy przeprowadzić na okres po 2030 r. w celu kontynuowania ograniczeń i podjęcia zobowiązań długoterminowych; wzywa do skutecznej oceny tych celów na podstawie konkretnych etapów pośrednich;
115. wzywa Komisję, aby określiła jasne i ambitne poziomy wyjściowe dla tych celów oraz by wraz z państwami członkowskimi określiła sprawiedliwy wkład każdego z nich w realizację ogólnounijnych celów odzwierciedlających ich różne sytuacje wyjściowe i okoliczności; nalega, aby każde państwo członkowskie wdrożyło solidne środki, aby osiągnąć swoje cele;
116. sprzeciwia się wydaniu ponownego zezwolenia na stosowanie glifosatu jako substancji czynnej po 31 grudnia 2022 r.; wzywa wszystkie państwa członkowskie do przeprowadzenia odpowiednich prac przygotowawczych, aby zapewnić wszystkim rolnikom realne alternatywne rozwiązania po wprowadzeniu zakazu stosowania glifosatu;
117. przypomina swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie sprawozdania na temat unijnej procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie pestycydów do obrotu¹ i

¹ Dz.U. C 411 z 27.11.2020, s. 48.

oczekuje, że Komisja i państwa członkowskie bezzwłocznie odpowiedzą na wszystkie jego apele; wzywa Komisję, aby w przeglądzie środków wykonawczych do ram środków ochrony roślin uwzględniła przepisy wspierające ogólnounijny cel ograniczenia stosowania pestycydów, np. poprzez wzmocnienie i wyjaśnienie środowiskowych kryteriów przyznawania dostępu do rynku pestycydów; podkreśla, że gdy EFSA stwierdzi niedopuszczalne oddziaływanie na środowisko, nie należy wydawać decyzji o zatwierdzeniu; wzywa Komisję, aby zwiększyła przejrzystość i dostępność danych dotyczących ryzyka regulacyjnego;

118. uważa, że odstępstwo przewidziane w art. 53 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009¹ powinno zostać wyjaśnione i stosowane tylko ze względów ochrony zdrowia i środowiska; ubolewa, że odstępstwo to jest wykorzystywane do podważania zakazu wszelkiego stosowania na zewnątrz trzech neonikotynoidów;
119. wzywa Komisję, aby szybko zakończyła przegląd dyrektywy 2009/128/WE w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów², w tym zapisanych w niej celów dotyczących ograniczenia stosowania pestycydów, oraz by podjęła wszelkie środki w celu dopilnowania, by państwa członkowskie zobowiązały się do jej wdrożenia, w tym w krajowych planach działania;
120. zauważa, że powszechne stosowanie pestycydów prowadzi do odporności na pestycydy, co stanowi poważny problem, który zmniejsza ich skuteczność; zwraca uwagę, że zwiększone stosowanie pestycydów i uzależnienie od nich wiąże się z wysokimi kosztami dla rolników; zauważa, że aby zapobiec odporności szkodników i utracie różnorodności biologicznej, należy przestrzegać hierarchii działań, zgodnie z ośmioma zasadami integrowanej ochrony roślin zawartymi w załączniku III do dyrektywy 2009/128/WE, zgodnie z którymi pestycydy chemiczne muszą być stosowane tylko w ostateczności;
121. wyraża ubolewanie, że ocena wpływu chemikaliów na środowisko i bioróżnorodność jest zwykle niedoceniana i niedostatecznie uwzględniana w analizie społeczno-ekonomicznej w procesie udzielania zezwoleń w ramach REACH; wyraża zaniepokojenie ciągłym stosowaniem i wydawaniem zezwoleń na stosowanie niebezpiecznych chemikaliów, które mają negatywny wpływ na środowisko, lub w przypadku braku danych dotyczących bezpieczeństwa w odniesieniu do środowiskowych punktów końcowych; wzywa Komisję, aby – jako podmiot zarządzający ryzykiem – w większym stopniu uwzględniała wpływ substancji chemicznych, w tym ich chroniczne i długoterminowe skutki, na środowisko i bioróżnorodność;
122. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zapewniły równe standardy i skuteczne kontrole produktów rolnych przywożonych z państw trzecich;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.)

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71).

123. apeluje do Komisji o rewizję rozporządzenia (WE) nr 396/2005 w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów¹, aby włączyć do kryteriów legislacyjnych zdrowie zwierząt i zagrożenia dla środowiska;
124. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zobowiązała się do współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w celu dopilnowania, by krajowe plany strategiczne dla rolnictwa od samego początku w pełni odzwierciedlały ambicje Europejskiego Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu”, obejmujące bardziej ambitne cele dotyczące znaczącego ograniczenia stosowania pestycydów chemicznych i zagrożeń z nimi związanych, jak również stosowania nawozów i antybiotyków; podkreśla znaczenie realizacji tych celów w sposób całościowy i oparty na obiegu zamkniętym, na przykład poprzez przyjęcie podejść agroekologicznych, takich jak produkcja zintegrowana i rolnictwo ekologiczne, w tym płodozmian; podkreśla również wkład rolnictwa precyzyjnego, cyfryzacji i innych narzędzi w ograniczanie i efektywne stosowanie pestycydów, nawozów i składników odżywczych;
125. podkreśla, że aby zmniejszyć zapotrzebowanie na pestycydy oraz osiągnąć dalsze ograniczenie stosowania pestycydów chemicznych i związanych z nimi zagrożeń, rolnicy potrzebują większego zestawu narzędzi w postaci alternatywnych, skutecznych, przystępnych cenowo i bezpiecznych dla środowiska rozwiązań i metod ochrony upraw; sugeruje, że mogłoby to obejmować szersze stosowanie hodowlanych, fizycznych i biologicznych technik kontroli, nowych pestycydów i biopestycydów niskiego ryzyka, skuteczniejszych technik stosowania ułatwionych przez takie narzędzia, jak rolnictwo cyfrowe i precyzyjne, modeli epidemiologicznych, szerszego i ulepszanego wachlarza opcji w zakresie odpornych odmian wymagających mniejszych nakładów oraz wzmocnionych badań i innowacji, szkoleń i systemów doradztwa, w tym w zakresie agroekologicznych praktyk rolniczych;
126. podkreśla, że sektory rolnictwa, rybołówstwa i leśnictwa UE mają do odegrania ważną rolę w ochronie i odbudowie przyrody oraz muszą być w pełni zaangażowane we wdrażanie strategii na rzecz bioróżnorodności 2030; podkreśla, że środkiem wykonawczym powinno towarzyszyć jasno określone wsparcie, programy szkoleniowe i zestaw narzędzi zrównoważonych, bezpiecznych, skutecznych i przystępnych cenowo rozwiązań i alternatyw, a także dostęp do najnowszej wiedzy, technologii i usług doradczych; podkreśla ponadto, że wkład w postaci pozytywnych zachęt i wymiany najlepszych praktyk może przyczynić się do realizacji tej strategii;
127. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby cele strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 znalazły pełne odzwierciedlenie w realizacji strategii „Od pola do stołu”, strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności oraz przyszłego planu działania na rzecz zerowego poziomu zanieczyszczeń, który powinien dotyczyć również zanieczyszczenia świetlnego i zanieczyszczenia hałasem, w tym hałasem podwodnym; podkreśla znaczenie priorytetowego potraktowania problemu zanieczyszczenia u źródła przy jednoczesnym zapewnieniu, że wykorzystuje się najlepsze dostępne technologie;

¹ Rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni (Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1).

128. wzywa Komisję, aby wyznaczyła ambitny cel ograniczenia stosowania zewnętrznego sztucznego światła do 2030 r. oraz by zaproponowała wytyczne dotyczące tego, w jaki sposób państwa członkowskie mogą ograniczyć sztuczne światło w nocy;
129. podkreśla, że konieczne jest, aby strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 obejmowała specjalne środki dotyczące ograniczenia zanieczyszczeń mających bezpośredni wpływ na różnorodność biologiczną i zdrowie, takich jak tworzywa sztuczne, mikrodrobiny plastiku i zanieczyszczenie chemiczne; wzywa Komisję, aby zapewniła szybkie wdrożenie wszystkich działań przewidzianych w nowym planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym oraz związanych z nim przepisów;

Inwazyjne gatunki obce

130. wyraża zaniepokojenie faktem, że inwazyjne gatunki obce stanowią poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego, źródeł utrzymania i bezpieczeństwa żywności, gdyż nieodwracalnie niszczą zasiedlane przez siebie obszary chronione i ich bioróżnorodność, oraz faktem, iż sytuację tę zaostrza zmiana klimatu;
131. ubolewa, że wykaz inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii zawiera mniej niż 6 % inwazyjnych gatunków obcych występujących w UE; wzywa Komisję do wzmożenia działań i dopilnowania, aby w wykazie umieszczono inwazyjne gatunki obce, które mają wpływ na gatunki zagrożone; wzywa ponadto Komisję, aby poprawiła zapobieganie przez wprowadzenie obowiązkowych ocen ryzyka przed pierwszym przywozem gatunków nierodzimych oraz przez jak najszybsze zaproponowanie ogólnounijnych białych wykazów gatunków dopuszczonych do przywozu, przetrzymywania, hodowli i handlu jako zwierzęta domowe w oparciu o naukową ocenę ryzyka i ekologiczne cechy charakterystyczne w UE;
132. podkreśla, że handel egzotycznymi zwierzętami domowymi jest jednym z głównych sposobów wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych oraz że – poza tym – wprowadzenie inwazyjnych gatunków obcych wiąże się również z innymi czynnikami stresogennymi, takimi jak transport lądowy i morski oraz odpady morskie; wzywa do opracowania dodatkowych środków na szczeblu UE dotyczących zapobiegania, kontroli i eliminacji inwazyjnych gatunków obcych, w tym do opracowania konkretnych planów dla gatunków, które mają krytyczny wpływ na gatunki zagrożone; podkreśla, że należy zapewnić wystarczające zasoby kadrowe, techniczne i finansowe, aby wspierać zapobieganie i pomagać obszarom dotkniętym tym problemem w radzeniu sobie z istniejącymi i nowo wprowadzonymi gatunkami inwazyjnymi;
133. ubolewa nad tym, że tylko jeden gatunek morski został uwzględniony w wykazie inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii¹; wzywa Komisję, aby zajęła się tą nieproporcjonalnie niską liczbą morskich inwazyjnych gatunków obcych z myślą o zapewnieniu właściwego dostosowania do rozporządzenia (UE) nr 1143/2014²;

¹ Tsiamis, K. i inni, „[Prioritizing marine invasive alien species in the European Union through horizon scanning](#)”, *Aquatic Conservation – Marine and Freshwater Ecosystems*, tom 30, nr 4, John Wiley & Sons Ltd, Chichester, 2020.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do

Finansowanie, włączanie do głównego nurtu i ramy zarządzania

134. podkreśla, że korzyści społeczne i środowiskowe wynikające z zapobiegania i przywracania stanu pierwotnego przewyższają koszty inwestycji; apeluje do Komisji o zapewnienie skutecznego uwzględniania i zabezpieczania aspektu różnorodności biologicznej w kontekście wszystkich wydatków i programów w UE w oparciu o systematykę UE; wzywa do skutecznego stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” w kontekście wszystkich wydatków i programów UE; apeluje do Komisji o zapewnienie kompleksowej oceny sposobu uruchomienia 20 mld EUR rocznie jako minimalnej kwoty, którą należy przeznaczać na przyrodę, przedstawienie odpowiednich wniosków dotyczących rocznego budżetu UE i zbadanie zapotrzebowania na specjalny instrument finansowania sieci TEN-N; odnotowuje porozumienie w sprawie włączenia wydatków na różnorodność biologiczną do głównego nurtu, ustalając je na poziomie 7,5 % od 2024 r. i 10 % począwszy od 2026 r.; uważa, że należy poczynić wysiłki, aby możliwie najszybciej, począwszy od 2021 r., osiągnąć poziom co najmniej 10 % rocznych wydatków na bioróżnorodność na mocy wieloletnich ram finansowych; podkreśla, że należy zapewnić spójność między finansowaniem działań związanych z klimatem i bioróżnorodnością; nalega na państwa członkowskie, aby uwzględniły działania na rzecz różnorodności biologicznej w planach odbudowy i zwiększania odporności; podkreśla, że wydatki UE związane z bioróżnorodnością należy monitorować zgodnie ze skuteczną, przejrzystą i kompleksową metodyką, którą Komisja określi we współpracy z Parlamentem Europejskim i Radą;
135. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby do 2022 r. przeprowadziły ocenę tego, które dotacje są szkodliwe dla środowiska, z myślą o ich stopniowym, bezzwłocznym wycofywaniu; wzywa do przekierowania zachęt finansowych na inwestycje i systemy podatkowe sprzyjające różnorodności biologicznej w kierunku większego wykorzystania podatków i dochodów z tytułu ochrony środowiska;
136. przypomina o zobowiązaniu UE do realizacji celów porozumienia paryskiego; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby jak najszybciej zaprzęstały wszelkich pośrednich i bezpośrednich dopłat do paliw kopalnych, *a najpóźniej do 2025 r.*;
137. uważa, że stopniowe wycofywanie dotacji na paliwa kopalne i innych szkodliwych dla środowiska dotacji należy również wspierać na całym świecie za pośrednictwem unijnej polityki handlowej i zielonej dyplomacji, w tym dzięki porozumieniu w sprawie planu działania zawierającego kluczowe etapy dla każdego partnera handlowego;
138. przypomina, że zgodnie z szacunkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju rządy na całym świecie wydają około 500 mld USD rocznie na wsparcie, które może być szkodliwe dla różnorodności biologicznej, tj. 5–6 razy więcej niż łączne wydatki na różnorodność biologiczną¹;
139. wzywa Komisję, aby przedstawiła jasne wytyczne i zachęty dotyczące mobilizacji prywatnych środków finansowych na rzecz różnorodności biologicznej i dostosowania

wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35).

¹ Sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z kwietnia 2020 r. zatytułowane „A Comprehensive Overview of Global Biodiversity Finance” [Kompleksowy przegląd finansowania różnorodności biologicznej na świecie].

inwestycji do celów Europejskiego Zielonego Ładu i strategii na rzecz bioróżnorodności 2030; wzywa ponadto Komisję, aby zapewniła ambitne i przyszłościowe ramy obejmujące środki legislacyjne i zachęty finansowe zarówno dla sektora publicznego, jak i prywatnego, w celu wspierania realizacji celów i zadań zapisanych w strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 w ramach przyszłej odnowionej strategii zrównoważonego finansowania; apeluje do Komisji, aby podjęła działania w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych dla przedsiębiorstw;

140. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zapewniły spójność polityki oraz dostosowały unijne i krajowe strategie polityczne do strategii na rzecz bioróżnorodności 2030; wzywa ponadto do przestrzegania wszystkich zasad traktatowych we wszystkich obszarach polityki UE, a w szczególności zasady ostrożności i zasady „zanieczyszczający płaci”;
141. podkreśla potrzebę opracowania prawnie wiążących ram zarządzania bioróżnorodnością – prawa o bioróżnorodności – po przeprowadzeniu wyczerpującej oceny wpływu, które wytyczą ścieżkę postępowania do 2050 r. za pomocą zestawu celów, w tym celów na rok 2030 i zobowiązań COP15, i ustanowią mechanizm monitorowania wykorzystujący inteligentne wskaźniki, zarówno w obrębie obszarów chronionych, jak i poza nimi; apeluje do Komisji o przedstawienie w tym celu wniosku ustawodawczego w 2022 r.; podkreśla, że zapewnienie wystarczających zasobów kadrowych i finansowych będzie miało kluczowe znaczenie dla skutecznego zarządzania;
142. wzywa Komisję, aby rozważyła powołanie niezależnego europejskiego panelu naukowego ds. różnorodności biologicznej lub podobnego organu, którego zdaniem byłaby ocena spójności środków UE z ambicjami strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz przedstawienie odpowiednich zaleceń politycznych przy jednoczesnym unikaniu ewentualnego pokrywania się z politykami EOG lub innych organów unijnych i międzynarodowych;
143. przypomina, że art. 37 Karty odzwierciedla zasadę zapewnienia ochrony środowiska w przepisach UE; uważa, że prawo do zdrowego środowiska należy uznać w Karcie i że UE powinna stać na czele inicjatywy dążącej do uznania podobnego prawa na arenie międzynarodowej;

Badania naukowe, innowacje i edukacja

144. apeluje do Komisji o położenie nacisku na bioróżnorodność w obrębie programów UE dla młodzieży, takich jak wolontariat europejski, a także o uruchomienie programu Zielony Erasmus jako części ogólnego programu Erasmus ukierunkowanego na wymianę wiedzy, studentów i specjalistów w dziedzinie odbudowy i ochrony;
145. podkreśla potrzebę głębszego zrozumienia składu różnorodności biologicznej, jej wpływu na funkcjonowanie ekosystemów i odporności ekosystemów; uważa, że należy zwiększyć zarówno badania podstawowe, jak i badania stosowane w dziedzinie różnorodności biologicznej, oraz podkreśla, że trzeba zapewnić wystarczające środki na ten cel; wzywa do włączenia badań nad różnorodnością biologiczną do różnych unijnych i krajowych programów finansowania; ponawia apel o szczególne zadania ukierunkowane na różnorodność biologiczną w przyszłym unijnym programie badawczym; podkreśla potrzebę znacznego zwiększenia finansowania badań publicznych;

146. podkreśla znaczenie większej liczby badań nad regionami biogeograficznymi i systematyką organizmów, a także nad wpływem wylesiania i utraty różnorodności biologicznej na podstawowe usługi, takie jak dostarczanie żywności; podkreśla potrzebę poszerzenia wiedzy o powiązaniach między pojawianiem się chorób z jednej strony, a legalnym i nielegalnym handlem dziką fauną i florą oraz ochroną i degradacją ekosystemów z drugiej strony;
147. jest głęboko przekonany, że należy prowadzić dalsze badania nad oceanami, gdyż wciąż pozostają one w dużej mierze niezbadane; w związku z tym wzywa Komisję, aby odegrała istotną rolę w ustanowionej przez ONZ dekadzie nauki o oceanach oraz by zastosowała się do zaleceń wydanych przez Misję Starfish 2030: Odbudujmy nasze oceany i zasoby wodne; uważa, że należy również zapewnić finansowanie na rzecz ekosystemów głębinowych i głębinowej różnorodności biologicznej;
148. zachęca do prowadzenia badań nad zrównoważonymi innowacjami, technologiami i metodami produkcji rolnej oraz praktykami rolniczymi, które poprawiają różnorodność biologiczną i zdrowie ekosystemu, w tym nad cyfryzacją, zrównoważonym systemem rolno-leśnym, biologicznymi alternatywami niskiego ryzyka dla pestycydów chemicznych oraz rolnictwem wolnym od pestycydów;
149. uważa, że zwiększone wysiłki badawcze powinny również obejmować skutki społeczne i gospodarcze oraz możliwości związane z polityką ochrony, różnorodnością biologiczną gleby oraz topnieniem lodowców i wiecznej zmarzliny;
150. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie centrum wiedzy o różnorodności biologicznej i nowego unijnego obserwatorium gleby;
151. podkreśla znaczenie przydzielenia odpowiednich zasobów na gromadzenie danych i opracowanie wskaźników wspierających budowanie zdolności i zacieśnianie współpracy między zainteresowanymi stronami w dziedzinie różnorodności biologicznej; uznaje potencjał cyfryzacji, dużych zbiorów danych i sztucznej inteligencji dla poprawy naszego zrozumienia różnorodności biologicznej i wiedzy na jej temat;
152. wzywa Komisję, aby wspierała udział małych i średnich przedsiębiorstw w badaniach i działaniach innowacyjnych, dzięki czemu przyczynią się one do realizacji celów unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030;
153. uważa, że wiedza o środowisku powinna stanowić integralną część edukacji; popiera utworzenie obszarów chronionych również w celach edukacyjnych; podkreśla, że należy wspierać partycypacyjne badania naukowe i podnoszenie świadomości, między innymi aby pokazać społeczeństwu potrzebę ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej;

Globalne ramy różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, działania międzynarodowe, handel i zarządzanie oceanami

154. przypomina stanowisko wyrażone w rezolucji w sprawie COP15 odnośnie do różnorodności biologicznej i potrzeby wielostronnego wiążącego porozumienia na okres po roku 2020, podobnego do porozumienia paryskiego, aby powstrzymać utratę bioróżnorodności do 2030 r., zawierającego cele i wskaźniki SMART, solidne ramy

wdrażania oraz oparty na wiedzy naukowej, niezależny i przejrzysty mechanizm przeglądu; uważa, że rok 2021 stanowi przełomowy moment dla różnorodności biologicznej na świecie oraz że UE powinna odgrywać rolę światowego lidera i dążyć do wysokiego poziomu ambicji, dopasowania lub przekroczenia własnych celów w czasie negocjacji, w tym do osiągnięcia prawnie wiążących globalnych celów w zakresie odbudowy i ochrony na poziomie co najmniej 30 % do 2030 r.; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie koalicji o wysokim poziomie ambicji na rzecz przyrody i ludzi do ochrony 30 % powierzchni lądów i mórz na całym świecie; podkreśla potrzebę wspierania krajów o niskich dochodach we wdrażaniu tych nowych ram; podkreśla znaczenie dalszych zobowiązań sektora prywatnego na rzecz ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej;

155. wzywa Komisję, aby nawoływała do realizacji ambitnych i jasnych globalnych celów długoterminowych; ponownie podkreśla swoje stanowisko, zgodnie z którym UE powinna podczas negocjacji potencjalnie wezwać do ochrony połowy planety do 2050 r.¹;
156. popiera opracowanie pod auspicjami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) międzynarodowego traktatu w sprawie pandemii, aby zwiększyć odporność na przyszłe pandemie; zauważa, że jednym z zaleceń z warsztatów platformy IPBES w dziedzinie bioróżnorodności i pandemii jest utworzenie międzyrządowej rady wysokiego szczebla ds. zapobiegania pandemii, która ułatwiałaby współpracę między rządami, w tym przez dostarczanie informacji naukowych istotnych z punktu widzenia polityki i koordynację opracowywania ram monitorowania, a także przygotowanie podstaw do osiągnięcia ewentualnych celów na styku trzech konwencji z Rio; wzywa UE i państwa członkowskie, aby wspierały powołanie takiej rady podczas konferencji COP15, która to rada powinna działać w synergii z istniejącymi organami, takimi jak WHO;
157. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby zwróciły się do IPCC o sporządzenie specjalnego sprawozdania na temat bioróżnorodności i zmiany klimatu;
158. jest zaniepokojony nowymi wyzwaniami dla prawa, środowiska, bezpieczeństwa biologicznego i zarządzania, które mogą wynikać z uwolnienia do środowiska zmodyfikowanych genetycznie organizmów zawierających napędy genowe, w tym do celów ochrony przyrody; przyjmuje do wiadomości wyniki prac grupy ad hoc ekspertów technicznych ds. Konwencji o różnorodności biologicznej na temat napędów genowych i żywych zmodyfikowanych ryb², które budzą obawy co do trudności z przewidywaniem ich zachowania, oceną ich zagrożeń i kontrolowaniem ich po uwolnieniu; zauważa, że organizmy zawierające napędy genowe mogą same stać się gatunkami inwazyjnymi; uważa, że należy w pełni opracować na szczeblu globalnym i unijnym wytyczne dotyczące oceny ryzyka, narzędzia i ramy monitorowania środowiska, a także jasne zasady zarządzania globalnego oraz skuteczne mechanizmy kontroli i odwrócenia wpływu organizmów zawierających napędy genowe, oraz uważa, że konieczne są dodatkowe badania nad skutkami zdrowotnymi, środowiskowymi, ekologicznymi, etycznymi i innymi konsekwencjami organizmów zawierających napędy genowe, aby lepiej zrozumieć ich potencjalny wpływ; uważa zatem, że zgodnie z zasadą ostrożności nie należy zezwalać na uwalnianie zmodyfikowanych genetycznie

¹ Rezolucja w sprawie COP15 Konwencji o różnorodności biologicznej.

² Sprawozdanie grupy ad hoc ekspertów technicznych ds. CBD z 15 kwietnia 2020 r. w sprawie oceny ryzyka.

organizmów zawierających napędy genowe, w tym do celów ochrony przyrody¹;

159. podkreśla potencjał, jaki tkwi w wykorzystaniu zielonej dyplomacji, polityki handlowej i wielostronnych działań do promowania ochrony różnorodności biologicznej poza Europą; wyraża poparcie dla Oenzetowskiej Dekady Restytucji Ekosystemów (2021–2031) i wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby skutecznie włączały ochronę środowiska i różnorodności biologicznej do wszystkich działań zewnętrznych;
160. zwraca się do Komisji, by przewodziła wysiłkom zmierzającym do zawarcia międzynarodowego porozumienia w sprawie zarządzania zasobami naturalnymi, tak aby korzystać z zasobów naturalnych z uwzględnieniem ograniczeń planety;
161. podkreśla, że degradacja ekosystemów i wywierana na nie presja szkodzą ogólnym działaniom na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz spowalniają postępy w realizacji większości celów zrównoważonego rozwoju na 2030 r., w szczególności celów dotyczących wyeliminowania ubóstwa i głodu, zapewnienia dostępu do wody i warunków sanitarnych, osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego, zapewnienia zdrowego życia i zmniejszenia nierówności społeczno-gospodarczych w poszczególnych państwach i między nimi;
162. podkreśla, że zmiana klimatu i degradacja środowiska oraz czynniki wywołujące wysiedlanie ludności stają się w coraz większym stopniu wzajemnie powiązane, ponieważ ludność jest zmuszona opuszczać swoje domy z powodu skutków zmiany klimatu, degradacji środowiska i klęsk żywiołowych; zwraca uwagę, że ze względu na zmianę klimatu i utratę bioróżnorodności kryzysy te będą się mnożyć w nadchodzących dziesięcioleciach, chyba że już teraz zostaną podjęte szybkie i skuteczne działania; podkreśla, że UE musi być przygotowana na wysiedlenia spowodowane zmianą klimatu oraz degradacją środowiska i klęskami żywiołowymi, a także dostrzega potrzebę podjęcia odpowiednich środków w celu ochrony praw człowieka ludności dotkniętej wysiedleniami;
163. wzywa Komisję, aby w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz pomocy na rzecz wymiany handlowej ułatwiała zwłaszcza budowanie zdolności, w tym transfer wiedzy, przepływ technologii i szkolenia w zakresie umiejętności dla krajów beneficjentów w związku z wdrażaniem CBD, Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) oraz innych konwencji i porozumień o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej; utrzymuje, że konieczne jest wzmocnienie programów współpracy, w tym dialogu międzyparlamentarnego, z państwami trzecimi w celu ochrony ich rodzimej bioróżnorodności oraz wspieranie krajów rozwijających się w realizacji tych programów; apeluje ponadto o poprawę wspólnego zarządzania ekosystemami transgranicznymi oraz szlakami migracyjnymi i gatunkami, a także o ograniczenie możliwości przenoszenia ryzyka utraty różnorodności biologicznej na inne części świata;
164. z zadowoleniem przyjmuje takie inicjatywy jak afrykański Wielki Zielony Mur i wzywa Komisję, aby opracowała podobne inicjatywy dla innych regionów oraz wspierała międzynarodowe inicjatywy na rzecz przywrócenia różnorodności biologicznej na całym świecie, przy jednoczesnym rozszerzeniu głównych obszarów różnorodności

¹ Tamże.

biologicznej z myślą o zwiększeniu odporności krajów rozwijających się na zmianę klimatu; uważa, że nowy ISWMR może być ważnym motorem zmian w zakresie odbudowy i ochrony bioróżnorodności na świecie; uważa, że znaczny wkład z budżetu nowego ISWMR należy przeznaczyć na odbudowę i zachowanie różnorodności biologicznej, co przyczyni się do realizacji ogólnego celu związanego z różnorodnością biologiczną;

165. uważa, że wiedza tubylcza i lokalna ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej ochrony różnorodności biologicznej, i przypomina, że w sprawozdaniu specjalnym IPCC w sprawie zmiany klimatu i gruntów uznano kluczową rolę ludów tubylczych i społeczności lokalnych w ochronie środowiska; nakłania Komisję i państwa członkowskie do dalszej współpracy ze społecznością międzynarodową z myślą o uznaniu wkładu tych społeczności w ochronę bioróżnorodności, zagwarantowaniu ich praw oraz wspieraniu ich udziału w procesach decyzyjnych; wzywa ponadto państwa członkowskie, aby niezwłocznie ratyfikowały Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) z 1989 r. dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej (konwencja MOP nr 169);
166. popiera wysiłki specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. praw człowieka i środowiska na rzecz opracowania wytycznych dotyczących obowiązków w zakresie praw człowieka w odniesieniu do środowiska, ekosystemów i różnorodności biologicznej; apeluje do państw członkowskich i instytucji UE, by wspierały i promowały globalne wdrożenie zasad ramowych w sprawie praw człowieka i środowiska z 2018 r., przedstawionych przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. praw człowieka i środowiska; ponadto apeluje do UE, by poparła inicjatywę Programu ONZ ds. Ochrony Środowiska w dziedzinie praw środowiskowych;
167. zachęca UE i państwa członkowskie, aby propagowały uznanie ekobójstwa za przestępstwo międzynarodowe na mocy Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK);
168. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania Komisji do pełnego wdrożenia i egzekwowania postanowień dotyczących różnorodności biologicznej we wszystkich umowach handlowych oraz do lepszej oceny ich wpływu na różnorodność biologiczną; wyraża ponadto zadowolenie, że nowa strategia handlowa „wymaga [...] większej integracji między polityką handlową i wewnętrzną polityką UE” oraz że odnotowano w niej, iż „wyzwaniem globalnym, które wymaga podjęcia działań w skali całego świata, jest [...] ochrona bioróżnorodności”¹; podkreśla, iż zarówno w strukturze istniejących umów o wolnym handlu, jak i w obecnych zasadach WTO niewystarczająco uwzględniono wpływ handlu na drastyczną utratę różnorodności biologicznej; wzywa zatem Komisję, by niezwłocznie rozważyła szczegółowe i konkretne środki, które zagwarantują, że umowy handlowe UE nie będą powodować utraty różnorodności biologicznej ani grozić jej spowodowaniem; ponadto apeluje o skuteczne dostosowanie polityki handlowej UE do unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030;
169. wzywa ponadto Komisję, aby dopilnowała, żeby wszystkie nowe i przyszłe umowy handlowe i inwestycyjne były w pełni zgodne z Europejskim Zielonym Ładem, porozumieniem paryskim, zobowiązaniami UE w zakresie różnorodności biologicznej i

¹ Komunikat Komisji z dnia 18 lutego 2021 r. zatytułowany „Przegląd polityki handlowej – otwarta, zrównoważona i asertywna polityka handlowa” (COM(2021)0066),

celami zrównoważonego rozwoju, żeby zawierały wiążące i możliwe do wyegzekwowania rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju oraz przewidywały zabezpieczenia i skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje za nieprzestrzeganie przepisów, w tym możliwość ponownego wprowadzenia taryf celnych; wzywa też Komisję, aby propagowała podobne środki w już obowiązujących umowach handlowych i inwestycyjnych;

170. podkreśla, że oprócz wymiaru gospodarczo-społecznego również wymiar różnorodności biologicznej należy systematycznie włączać do wszystkich ocen wpływu na zrównoważony rozwój, które, zgodnie z propozycjami zawartymi w dostępnych badaniach Komisji, trzeba przeprowadzać za pomocą solidniejszych niż dotychczas metod i w których należy konsekwentnie uwzględniać zagadnienia bioróżnorodności; wzywa do przeprowadzania ocen wpływu na zrównoważony rozwój na etapie analizy zakresu przyszłych umów o wolnym handlu i umów inwestycyjnych; apeluje, aby w miarę postępów negocjacji regularnie aktualizować oceny wpływu na zrównoważony rozwój, co pozwoli odpowiednio określać i oceniać możliwe zagrożenia dla różnorodności biologicznej w danym regionie oraz w całej UE, jak najwcześniej na nie reagować oraz formułować odpowiednie zobowiązania dwustronne ustalone w negocjacjach;
171. wzywa Komisję, aby dopilnowała, żeby rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju zawierały plan działania określający konkretne i możliwe do zweryfikowania zobowiązania, na podstawie których osiągnięte zostaną postępy w innych rozdziałach; podkreśla, że należy systematycznie przeprowadzać oceny zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz oceny oddziaływania *ex post*, aby zapewnić spójność z międzynarodowymi zobowiązaniami UE do ochrony różnorodności biologicznej; zwraca się do Komisji, aby zaktualizowała obecne rozdziały umów handlowych i inwestycyjnych, korzystając w porę z zawartych w nich klauzul przeglądowych, co pozwoli możliwie najszybciej dostosować obowiązujące umowy o wolnym handlu do Europejskiego Zielonego Ładu, a także aby przedstawiła Parlamentowi wyniki i planowane dostosowania;
172. apeluje, aby w projekcie mandatu dotyczącego przyszłych umów i podczas przeglądu obowiązujących umów Rada uznawała CBD za istotny element umów o wolnym handlu, pod warunkiem że uzgodnione zostaną obowiązkowe mechanizmy przeglądu celów krajowych; zwraca się do Rady, aby traktowała również CITES i porozumienie paryskie jako istotne elementy umów o wolnym handlu oraz podkreślała potrzebę ich skutecznego wdrożenia; zwraca uwagę na znaczenie nadchodzącej reformy rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych dla skutecznego wykonywania objętych nim wielostronnych konwencji dotyczących klimatu i środowiska, w tym CBD;
173. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby upewniły się, że importowane produkty spełniają takie same normy, jakie wymagane są od producentów europejskich w celu ochrony środowiska i różnorodności biologicznej oraz zapewnienia poszanowania praw człowieka i praw pracowniczych; podkreśla, że należy promować równe warunki działania na całym świecie oraz podjąć środki zapobiegające ewentualnemu przenoszeniu utraty różnorodności biologicznej za granicę; wzywa Komisję do przedstawienia badania na temat wpływu eksportu z UE i unijnych metod produkcji na różnorodność biologiczną;

174. wzywa Komisję do podjęcia działań, aby zakazać wywozu z UE szkodliwych substancji zabronionych w UE, zgodnie z zasadą „nie szkodzić”, z konwencją rotterdamską w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami oraz z Europejskim Zielonym Ładem;
175. popiera zamiar Komisji, by w międzynarodowych dyskusjach na temat handlu i środowiska poszerzać wiedzę na temat interpretacji odpowiednich przepisów WTO, która uznaje prawa członków do skutecznej reakcji na światowe wyzwania związane ze środowiskiem, w szczególności zmianę klimatu i ochronę różnorodności biologicznej, zwłaszcza z zastosowaniem niezwiązanych z produktem procesów i metod produkcji, oraz propagować taką interpretację; ponadto uważa, że w przyszłych pracach nad reformą WTO UE powinna dążyć do uwzględnienia wiążących poziomów ochrony różnorodności biologicznej; zachęca Komisję, by rozważyła posiłkowanie się wiedzą fachową na temat handlu i środowiska w sporach wynikających z konfliktów między zobowiązaniami handlowymi a wyjątkami dotyczącymi ochrony środowiska; apeluje do Komisji o poparcie tego wniosku w kontekście jej inicjatywy w WTO w sprawie handlu i klimatu; zwraca się o niezależną, dogłębną analizę skutków pozostałych w umowach handlowych przepisów dotyczących rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem oraz przepisów dotyczących systemu sądów ds. inwestycji;
176. wyraża ubolewanie z powodu luk we wdrażaniu unijnych rozporządzeń dotyczących handlu dziką fauną i florą, ponieważ przepisy nie obejmują wszystkich najważniejszych gatunków ani nie zapewniają takiej samej ochrony zwierzętom hodowanym w niewoli; wzywa Komisję, aby zajęła się wspólnie kwestią legalnego i nielegalnego handlu podczas przeglądu Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, który powinien być w pełni zgodny ze strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 i otrzymać odpowiednie finansowanie, obejmujące pomoc dla państw trzecich oraz dla ośrodków ratowania i rezerwatów dzikiej fauny i flory; apeluje ponadto do Komisji, aby zaproponowała przepisy prawne zabraniające importu, przeladunku, zakupu i sprzedaży dzikiej fauny i flory schwytej/zebranej, przetworzonej, transportowanej lub sprzedawanej z naruszeniem przepisów kraju pochodzenia;
177. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby prowadziły działania na rzecz zakazania handlu zagrożonymi gatunkami zwierząt lub ich częściami; podkreśla, że ważne jest zatem opracowanie skonkretyzowanych, mierzalnych, osiągalnych, realnych i terminowych (SMART) celów; ponawia apel o wprowadzenie na szczeblu europejskim pełnego i natychmiastowego zakazu handlu komercyjnego kością słoniową, w tym przedkonwencyjną kością słoniową¹, na terytorium UE, oraz eksportu lub reeksportu kości słoniowej do miejsc przeznaczenia poza UE, i wskazuje jednocześnie, że powinny nadal istnieć ograniczone wyjątki dotyczące przywozu i wywozu do celów naukowych, instrumentów muzycznych legalnie nabytych przed 1975 r. oraz handlu artefaktami i antykami wyprodukowanymi przed 1947 r., pod warunkiem, że towarzyszy im ważne świadectwo, oraz postuluje wprowadzenie podobnych ograniczeń w odniesieniu do innych zagrożonych gatunków, takich jak tygrysy i nosorożce; apeluje o wdrożenie takiego zakazu bez dalszej zwłoki w 2021 r.;

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą (Dz.U. C 224 z 27.6.2018, s. 117).

178. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pomagały społeczności międzynarodowej przeciwdziałać zagrożeniom związanym z handlem dzikimi zwierzętami i ich sprzedażą; wzywa Komisję, by angażowała się w dialogi regulacyjne przewidziane w umowach o wolnym handlu, żeby propagować rygorystyczne unijne normy sanitarne i fitosanitarne oraz dobrostan zwierząt w celu ograniczenia do minimum ryzyka przyszłych epidemii i pandemii; wzywa Komisję, by w razie potrzeby rozważyła przyjęcie moratorium na import dzikich zwierząt lub innych gatunków z obszarów, na których wykryto nowe ogniska chorób zakaźnych, aby zaradzić problemom związanym z bezpieczeństwem;
179. zauważa z głębokim zaniepokojeniem, że zanieczyszczenie mórz plastikami zwiększyło się dziesięciokrotnie od 1980 r., co bezpośrednio oddziałuje na co najmniej 267 gatunków i na zdrowie ludzkie; wyraża zaniepokojenie zanieczyszczeniem powodowanym przez mikro- i nanodrobiny plastiku oraz ich wpływem na różnorodność biologiczną mórz; zwraca uwagę na potrzebę synergii między planem działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym a strategią na rzecz bioróżnorodności 2030;
180. apeluje do UE o przeprowadzenie negocjacji dotyczących globalnego porozumienia w sprawie plastiku, obejmującego wyeliminowanie plastiku z oceanów do 2030 r. i zawierającego wiążące cele;
181. zauważa, że członkowie WTO nie zdołali zakończyć do końca 2020 r. negocjacji w sprawie dotacji dla rybołówstwa; wyraża głębokie ubolewanie, że nie udało się zrealizować zobowiązania ujętego w celach zrównoważonego rozwoju (cel 14.6) dotyczącego stopniowego wycofania szkodliwych dotacji dla rybołówstwa do 2020 r.; popiera apel o globalne porozumienie zakazujące szkodliwych dotacji dla rybołówstwa; wzywa zatem UE, aby odgrywała bardziej znaczącą rolę w negocjacjach, a Komisję – aby zagwarantowała, żeby postanowienia dotyczące rybołówstwa zawarte w umowach handlowych były spójne z ochroną różnorodności biologicznej mórz;
182. podkreśla, że oceany należy uznać na szczeblu międzynarodowym za wspólny globalny zasób, aby zapewnić ich ochronę; wzywa ponadto UE, aby podczas następnej sesji międzyrządowej konferencji w sprawie bioróżnorodności na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową dążyła do przyjęcia ambitnego światowego traktatu o oceanach w celu ochrony różnorodności biologicznej mórz na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową na całym świecie, a także do ustanowienia międzyrządowego panelu ds. oceanów;
183. podkreśla, że należy stworzyć zintegrowane ramy unijnej polityki morskiej, które zapewniałyby spójność między różnorodnością biologiczną mórz, polityką przeciwdziałania zmianie klimatu i WPRyB;
184. podkreśla, że głębiny morskie uznaje się za miejsca o największej bioróżnorodności na Ziemi i że zapewniają one kluczowe usługi ekosystemowe, w tym długoterminową sekwestrację dwutlenku węgla; zwraca uwagę, że górnictwo głębokomorskie z bardzo dużym prawdopodobieństwem spowoduje nieuniknioną i trwałą utratę różnorodności biologicznej; podkreśla, że zasada ostrożności musi mieć zastosowanie do powstającego sektora górnictwa głębokomorskiego; przywołuje swoją rezolucję z 16 stycznia 2018 r.

w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami¹ i wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby popierały, m.in. na forum Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego, moratorium na górnictwo głębokomorskie do czasu przeprowadzenia wystarczających badań i analiz wpływu górnictwa głębokomorskiego na środowisko morskie, różnorodność biologiczną i działalność człowieka na morzu oraz do czasu wprowadzenia takich metod zarządzania górnictwem głębokomorskim, które pozwolą zapobiec utracie różnorodności biologicznej mórz i degradacji ekosystemów morskich; podkreśla, że Komisja musi zaprzestać finansowania rozwoju technologii górnictwa podmorskiego, zgodnie z gospodarką o obiegu zamkniętym opartą na minimalizacji, ponownym wykorzystywaniu i recyklingu minerałów i metali;

185. ponawia apel² do państw członkowskich i Komisji o współpracę na forum Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego, aby zapewnić przejrzystość metod pracy, jak również skuteczną ochronę środowiska morskiego przed szkodliwymi skutkami oraz ochronę i zachowanie środowiska morskiego, zgodnie z wymogami zawartymi w częściach XI i XII Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, a także wzywa państwa członkowskie do przyjęcia aktywnej i progresywnej roli w organach międzynarodowych w celu przedstawienia reform w zakresie przejrzystości i zwiększenia ogólnych ambicji podejmowanych działań, jeśli chodzi o ochronę środowiska;
186. zwraca uwagę na decydujące znaczenie populacji wielorybów dla ekosystemów morskich i sekwestracji dwutlenku węgla; ponownie zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem światowego moratorium na wielorybnictwo komercyjne oraz zakazu międzynarodowego handlu produktami z wielorybów³; wyraża ubolewanie z powodu wycofania się Japonii z Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC); apeluje do Norwegii i Japonii o zaprzestanie działalności wielorybniczej; wzywa UE i państwa członkowskie, aby nakłoniły IWC do formalnego zajęcia się kwestią komercyjnego połowu wielorybów przez Norwegię;
187. apeluje do Wysp Owczych o zaprzestanie kontrowersyjnego corocznego polowania na grindwale, znanego również jako Grindadráp; apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o nieustanne poruszanie tej kwestii z Wyspami Owczymi w celu położenia kresu tej praktyce;

Wdrażanie i egzekwowanie przepisów dotyczących przyrody

188. nalega na państwa członkowskie, aby w pełni wdrożyły obowiązujące prawodawstwo UE w zakresie ochrony środowiska i przestrzegały przewidzianych w nim obowiązków; wzywa Komisję do szybszego, skuteczniejszego i bardziej przejrzystego – w tym poprzez regularne monitorowanie spraw – prowadzenia postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby wyeliminować wszystkie przypadki niezgodności, oraz do udoskonalenia do 2022 r. publicznej bazy danych, tak aby można było śledzić działania podejmowane przez państwa członkowskie i Komisję

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami – programu działań na rzecz przyszłości oceanów w kontekście celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030 (Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 9).

² Rezolucja w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami.

³ Rezolucja w sprawie polowań na wieloryby w Norwegii.

w odpowiedzi na naruszenia przepisów w zakresie ochrony środowiska w sposób zrozumiały i przystępny; wzywa ponadto Komisję, aby przeznaczyła wystarczające środki w celu przezwyciężenia obecnych opóźnień; jest zdania, że wystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników i wystarczające zasoby stanowią zasadniczy warunek pomyślnej realizacji i egzekwowania polityki UE;

189. konkretniej, wzywa Komisję, aby we współpracy z innymi organizacjami europejskimi, takimi jak Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), szybko prowadziła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadku nielegalnego pozyskiwania drewna oraz w przypadku nieprzestrzegania ramowej dyrektywy wodnej¹ i dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej², co pozwoliłoby spełnić wymogi dotyczące osiągnięcia dobrego stanu środowiska europejskich mórz i wód;
190. wzywa państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokalne, aby szybciej wdrażały i egzekwowały, a rządy państw członkowskich, aby zaktualizowały krajowe strategie na rzecz różnorodności biologicznej i przedkładały Komisji co dwa lata sprawozdania z wdrażania strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 na szczeblu krajowym; wzywa Komisję, aby przeprowadziła ocenę śródkresową i w razie potrzeby dokonała przeglądu strategii;
191. podkreśla, że wdrażanie i egzekwowanie prawodawstwa UE we wszystkich państwach członkowskich jest również ważne dla zapewnienia zainteresowanym stronom, w tym podmiotom gospodarczym, stabilnych i przejrzystych ram regulacyjnych; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby realizowały cele strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 w sposób jak najbardziej efektywny i unikały przy tym zbędnych obciążeń administracyjnych;
192. uważa, że należy wzmocnić walkę z przestępstwami przeciwko środowisku zarówno w państwach członkowskich, jak i poza ich granicami; uważa, że między państwami członkowskimi UE istnieją znaczne rozbieżności, które sprawiają, że prawo karne dotyczące środowiska jest nieskuteczne; wzywa zatem Komisję, aby przeprowadziła przegląd dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku³ w celu wyeliminowania tych różnic; apeluje o uznanie przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku, takich jak połowy NNN, oraz przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie za poważne przestępstwa, które należy odpowiednio karać za pomocą silnych środków odstraszających, zwłaszcza w kontekście przestępczości zorganizowanej; wzywa ponadto Komisję, by zbadała możliwość dodania protokołu dotyczącego przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie do Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;
193. podkreśla, jak ważne jest ponoszenie odpowiedzialności w przypadku naruszenia

¹ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

przepisów lub spowodowania szkód w środowisku; apeluje o jak najszybszy przegląd dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko¹ i przekształcenie jej w całkowicie zharmonizowane rozporządzenie;

194. wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją obrońców środowiska i działaczy na rzecz ochrony środowiska, zwłaszcza w krajach rozwijających się, i wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały tych obrońców i działaczy na całym świecie;
195. wzywa Komisję do określenia specjalnej strategii ochrony i wsparcia dla społeczności lokalnych oraz obrońców praw człowieka związanych ze środowiskiem i praw do ziemi oraz zauważa, że wymaga to koordynacji na poziomie wszystkich programów pomocy zewnętrznej; apeluje również o większe wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz ochrony środowiska i różnorodności biologicznej, w szczególności w drodze tworzenia partnerstw i budowania zdolności do obrony praw ludów tubylczych i społeczności lokalnych;
196. ponownie stwierdza, że państwa członkowskie muszą zapewnić ochronę obszarów Natura 2000 oraz utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony chronionych gatunków i siedlisk; postuluje pełne wdrożenie dyrektywy siedliskowej w sposób dostosowujący działania ochronne do najnowszych osiągnięć technicznych i naukowych; zdaje sobie sprawę z problemów wynikających ze współistnienia chowu zwierząt gospodarskich i dużych drapieżników w niektórych państwach członkowskich; apeluje zatem do Komisji i państw członkowskich o podjęcie odpowiednich działań, w tym zapobiegawczych i kompensacyjnych, w celu rozwiązania konfliktów społeczno-gospodarczych związanych ze współistnieniem z dużymi drapieżnikami, przy czym należy zapewnić ochronę tych zwierząt; zauważa, że istnieją jasne wytyczne dotyczące wdrażania tych środków, zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG, w tym dotyczące hybrydyzacji wilków;
197. podkreśla, że pomyślne wdrożenie strategii zależy od zaangażowania wszystkich istotnych podmiotów i sektorów; podkreśla, że należy angażować te podmioty i sektory oraz zachęcać je do osiągania postępów w realizacji celów strategii na rzecz bioróżnorodności 2030; apeluje do Komisji o utworzenie platformy do dyskusji z różnymi reprezentowanymi zainteresowanymi stronami i społecznościami oraz o zapewnienie włączającej, równorzędnej i sprawiedliwej transformacji; uważa, że platforma ta powinna ułatwiać aktywny i reprezentatywny udział społeczności i zainteresowanych stron w procesie decyzyjnym;
198. podkreśla, że uwzględnienie wymogów obejmujących wymogi dotyczące zarówno klimatu, jak i bioróżnorodności ma zasadnicze znaczenie dla zbliżającego się przeglądu dyrektywy w sprawie sprawozdawczości niefinansowej;

o

o o

199. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i

¹ Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).

Komisji.